(٤)

شامل

اوقو اوقطو طورسنده، اهل اسلام آراصنده بولغان حاللرنی،
آچق هرکم بلرلك تلده سیلاب بیرگان کتاب

اثر ملا عبد الله

Дозволено цензурою С-Петербургъ 17 Декабря 1904 г.

Казань.
Типографія Б. Л. Домбровскаго.
1905.

یازو طورصنده برنیچه سوز

سیلاشکان وقت ، نی طاوشی چغارب سیلاشساك ، شول طاوش چغووینه قاراب یازلصه ، بالالارغه ایراترگه ، بلدروکه آصاط بولر ایدی .
حاضر بزنگ آراده سیلاشکانده بر ترلی سیلاشب ، یازووده باشقه طاوش بله یازله زمانمزده ملت اچن فکرلرن صرف ایدوچی برادرلر منگ آثار مفیده‌لرنده برار یول کورسه‌تونی موافق کوردم ، مقصودمنی آکلاطوغه خدمت ایتولرن اچن بعضی آدملر اچن ، قایصی ایچون قایصی ئچون یازولرون کوب کورسه‌مده طاوشقه قارالصه اچن یازلرعه تییش ›ی ، و حرفی بله سیلاشنمی م . کتابینگ ٤٣ بیتنده ١٣ نچی یولنده « اگر وصیتنده حق الله بله حق العبد جیولسه هرقایوسینه مال وفا ایتماسه حق العبدنی تقدیم ایدلور » جیلصه دیب یازلرعه تییش کوك نیه آنگ اچن سیلاشکانده ـ و حرفی س حرفی بله سیلاشنمی (شریعت اسلامیه) کتابینگ ١١ نچی بیتنده ـ ١٤ نچی یولنده « کوچی یتکان قدر آدمی وحیوانلرنی هلاکلکدن قوتقاروغه طرشمق واجب » دی کوچی دیب ک حرفندن صوگ و ـ طاوشی چغاروب سیلاشنمی کچی دیب و ـ دن باشقه یازلرغه تییش قوتقاررغه دیگانده ـ ق حرفندن سوگ و ـ حرفی بله سیلاشنمی و ـ دن صوگ ت ـ بله سیلاشنمی قطقاررعه دیب یازو معقول بولرغه تییشلی ـ ط ـ حرفی بله کوب آدملر خطلرنده وادبیاتلرنده بزنگ فکرگه خلاف یازسالرده ، وبازاوتلی بله یازو تییش توکل دیسه‌لرده ، بوفکرلرینه قاطشرغه وجدانم یول بیرمیدو ـ مسجدلرده وعظلردن ، وکتابلرده یازودن مقصود آدملرگه آکلاطو بولغانده باط تللر قوشارغه برده حاجة تشمی .

(احسن الخط ما یقرأ) کورکام یازو شول بولر آصاطلق بله آزابلانمی اوقلر ـ حدیثمی اصلن طابه آلمادم ـ ئلله عربلر آراصنده مشهور سوزمی ترك وترکی تلن بایطاق علماء کرامنز یاراطماصه لرده ، لذت وفصاحة یوق دیسه‌لرده ، عرب وفارسی قوشلمغانده‌ده ، مقصودنی آکلاطوده برآدم شبهه لنمس ظننده‌من .

حاضر

حاضر زماندن ٤٠ ـ ٥٠ یل ئلکراك ترك علماءلری ترك تلن فصیح ولذیذ ایده‌مز دیب ، عرب وفارسی افراط قوشب تمام بظوغه یاقنلاشدرمشلردر . برسینه برسی ایاوب یازالار . الله اعلم دقتلاب صرالصه‌اوزلری بله‌لرمیکان ـ طبرئی کبیر ، وملتقی الابحر ، وطریقهٔ محمدیه ، ترجمه‌لری بوزمان ادبیاتلرینه چاعشطرلصه دم باشقه‌در ـ ادبیات حاضره‌ده مقصودنی طابب آلو بیك مشکلدر ـ

بوزمانده یازونی بیك یاحشی طانب اوقی بلکان بالالر ، وییکتلر حاللرن تیکشروب قارالصه اوقغانلری رومان ، حکایت وتیاتر اوینلریدر ـ دوس آلار آراصنده‌ده بیك اصطالق بله حق یولنی کورستب وقیبق یولنی خورلاب کورسه ته‌لر ، بولاونی اوقوچیلرنیده چیتکه آطلماس . آلای بولصه‌ده دینی وملی یاکه کتابلرنی آزاوقیلر نیك آلای . سببی رومانلر خلقبزنڭ اوزتللرنده بولودن اوقرغه کرشسالر اچه باشلاغان چایلری اچلمی صوونب بته ـ دینی وملی کتابلرمزنڭ کوبسنده عرب وباشقه تللر بولودن ، ینه‌ده سیلاشنو بله یازلمغاندن ، لذت وتم طابب بیتکره آلمغانلرندن اوقمیلر .

یازلمش فکر وتجربه‌لریمه قاراب ، بو اثرمنی گل اصول صوتیه بله یازوغه یاطرچیلق قیلدم بعض آدم طاوش اعتباری بله یازلبده مقصودن آڭلانمغانلر بله

بحث قیلر اول بحث نی هر بر یازوده طاباوغه ممکن آنسی قرینه بله
بلنمکده‌در . ظاهرا گنه اشلارگه قاراب ، دنیاغه علم ومعرفة
طارالوغه دشمان بولب ، یاڭه اثرلرگه عبرة کوزی بله
قارامغان ، دین قرنداشلرمز اچن قایغو وحسرتده من .
والله یقول الحق وهو یهدی السبیل .

عبد الرحمن بن ملا سعد الدین ولیدوف

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ولاحول ولاقوة الا بالله العلى العظيم وصلى الله على محمد وآله واصحابه اجمعين وعلى جميع الانبياء والمرسلين وعلى عباده الصالحين من اهل السموات والارضين ❁

العقل (آقل)

رسول اكوممزنك كياوى على رضى‌الله تعالى عنه ايته علم (بلو) ایرننك دوستى بولردى . (عقل جول كوورستوچيسى بولردى . (رحيملى ويمشاق بولو ایرننك كيكاش بيروچيسى بولر) دى . (عمل قيلوى ایرننك يينا كلاوچيسى بولر) دى نيچك بر صوقر آدمنى كوزلى كشى يينا كلاب آلب بارا عملده شولاى يينا كلاب آلب باوودى . (صبر توزوچن بولو نفسكه قاطى بولغان اورنلرده عسكرينك باشلغى بولردى . براونك قول آصطنده بايطاق آدملرى بولب ، برسن باش قويب شول باشلى عسكر كوك فايدالى بولر منك صبرى) دى .

(ايزگيلك قيلوى ایرننك بر طوغان قارنداشى كوك بولر) دى . براو ياخشى اشكه قزقمصه همده قيلمصه بوآدم ياقن قاونداشسز بولب سوزده وقوتده ضعيف بولر) دى .

على رضى‌الله عنه حسن اسملى اوغلينه ايتدى : اى اوغلم هيچ بر وقت اوزكنى زورغه صاناب آدملرنى برنرسه‌گه صانامى طرمه ديدى ياشده اوزكدن زور بولصه آطانك كوك حرمتله قدرله ديدى . ياشده اوزك كوك بولصه برطوغان قاونداشك كوك ياقن ايتب طر ديدى . ياشده اوزكدان كچكنه بولصه بالاك كوك هر برسيلاگان سوزن طكلاب كيراكماس سوز بولصه اكرن يارامى ديب فايدالى سوز بولغانده واحتلانب قبول ايتب طر ديدى .

علمنی تمام تُبینه یتُب بلوچیلردن صُرادیلر عقللی کشی کم بولر دیب ایتدیلر آدملر آلدنده قیلرغه وکورسترگه اُیالغان اشنی آولاقده قیلمصه چن عقللی کشی بولر دیدی) لر • لقمان حکیم اوغلینه ایتکان ای اوغلم اوزیڭه کیراك نرسه‌نی دنیا طورصنده بولصه‌ده آخرت طورصنده بولصه‌ده کورکاملك بله صراو علمنڭ یارطیسن آلغان کوك بولر دیگان • ینه‌ده آدملر بله دوست بوله بلو قاطشه بلو عقلنڭ یارطصینه خوجه بولغان کوك فایدالی بولب بیك کیراك اش بولر دیگان • آدملرنی اوزڭدن بیزدرو قاچرو عقللی کشیده بولماص دیگان • ینه کن ایتو دنیا کتو طورصنده اویلی ایسابلی بولو کسب ایتب یارطی اُلش فایدا طاپقان کوك بولر دیگان • بو زمانده بز اوزبز کن ایتوده اویلی بولمغاندان وکیلوگه قاراب ططمغاندان حاللربز ئمه‌له نیچه‌گه ترلانب بتب کشی حقلرن جطوغه سبب بوله‌در •

(ل‌ل۲) تاریخنده شهید بولب وفات بولغان نوادر الاصول ایاسی حکیم ترمیذی آنابز عائشه رضی‌الله عنهانڭ بر وقت رسول اکرمدن صُراوُن کوچروب ایته ای رسول خدا آدملر نرسه بله آرطق بولشرلار دیگانده حرمتلو پیغمبربز آدملر عقل بله آرطق بولشرلار دیگان • دنیاده هم آخرتده عقل بله آرطق بولشرلر دیگان • عائشه رضی‌الله عنها عمللری بله آرطق بولماسلرمنی دیگانده، یوق عمللری بله آرطق بولمیچی عبادة عقلدن باشقه بلنماس دیگان • آدملر عقللری چاقلی عمللر قیلب عمللری چاقلی قیامتده جزا (قاوشسینه) طابارلار دیگان•

صحابه‌لر اوز آرالاردان رسول اکرمگه برصحابه‌نی ماقطاسیلاری کیلسه فلان صحابه عبادتکه یاحشیلققه بیك طرشه دیب، رسول الله آنڭ عقلی نیچك دیب صری ایکان، اگرده عقلغه اولچاقلی اش یوق دیسه‌لر خیر سز ماقطاغان مرتبه‌ده توگل دیب ایتٰه ایکان • (چن عقللی آدم کشیلرگه فایدا کیترو طورصنده اوزینه آور وچیتن اشلارنی استینه آلر • اوز راحتی اوز فایداسی اچن، آدملرنی قایغیغه وبرجوغه صالماص) دی • عقل طورصنده بار آدملر خدای تعالی‌گه قانعلاو هر کم اوزیمه یتارلك عقلم بار دیب یری دی •

ایڭ جوله‌ر آدم اوزنی بیك عقللی صاناب یروچی بولر) دی •

زمانبزده دین باشنده بولب قوللاوی اوبلمش ویالانمش حضرتلر ، آللارنده آیودن بوریدن قوورقلغان کوك طرلصه‌ده ، همده ایاروچیلری کوب بولصه‌ده ، آوزلرندن هرچققان سوزلرن قلاققه آلقه کوك طاغلماس • شریعة اولچاوینه صالب قارارغه کیراك • ینه‌ده عقلن وکورکام خلقن قارارغه کیراك • ایشکان سوزی اولچاوگه طوری کیلماس ئلله کم بولصه‌ده مونگ سوزن ططب بوزوور حضرت بلمی ایتماس منگ سوزی بله یریم دیب ، دین قارنداشلرریگه تن کن ضرر ایتونی اویلاب مسلمانلر غیبتن طعامیگه وچاییگه قوشب اچوولی عقلسزلقدن بولب زور بختسزلسکگدر • چن عالم آدم تجربه‌لی واویلی وآشقمی طرعان بولرغه تیش • یانینه کوب اوطرعان آدملرصاین جای کنی ایکه کرتلب قویلعان بظ کوك ارب اوطررعه کیراکماس باشده کوب سیلاوچی آدم نیندی کشی ، دینده طرشوی ومحبتی نیچك ، دینداشلر بزگه نی ، فایدا کیتردی • اشلری معلوم ایکان یعنی باری تل بله‌آزاو بیزار کیترب فتنه چماروچی ایکان آنگ سوزی بله نی چاقلی علماعه دشمان ومسلمانلرعه تل ازاطب کوکللرن واطو وقارنداشلك جبن ازو عقللی آدم اشندن بولماس .

اول آدملر آرالرن واطب وقرب یروچی کشیلر اوز آللارنده بولعان اشلرن قاراب وتیکشرب یرسه‌لر ایدی ، مسلمانلر آراسینه تشویشلر وصوقلقلر صالب یروگه بوشاماس ایدیلر • یاحشی عالم مندی آوا بزب یروچیلرنی اوگتلاب اوّلده بولعان عالملر کوك مندان بلای فتنه صالب یرمه دیب ارشب چعاوو کیراك ایدی •

بزنگ بوزمانده کم بولسه‌ده اوز یاعنده بولب سیلاسه شوندی آدمنی تمام دوست صانا له • برده بولمعان افترا ویالعانلرنی سوزگه اصطالق بله تمام جن ایتب سیلاگاچ بوترلی قصقه اویلی کشی اشا نبده کیته . مندی ییگل اوی بله ٤ - ٥ - اسلا میتکه بیگراك ضررلی آدملر سوزلرن قلاققه آلب مسلمان قارنداشلر بزنی طارمار ایتدوب آرالرن بظب یروچیلرنی ، ایلرینگ تورلرینه اوطرطوچی عالملر بزآیرماچق طولی فکرلی واوتکن اویلی بولولرن بلدرتمی • آنگ اچن یظوواطونی بر صبی بالاده بولدره ،

اما آدملرنی اصلاح (تزاتو) یاعنده بولعان آدملرچن عقللی بولب دیگه خدمت ایتوجیلر) در . دین عالملر بزگه آیراطه زور مدرسه طظوجیلرعه وکوب آدملر ایارتوجیلرگه چن مسلما نلق نرسه بله بوله شولارنی اوزقول آصطنداعی کشیلرگه بیك نق ایراتب اسلام محبتن کوگللرینه اورناشطورعه کیراك ایدی .

ابی هریره رضی الله عنه رسولا کرمدن کوچرب ایته : ای مسلما نلر ای امتلرم ! برگزگه برگز کنچیلك قیلشماعز , طاعن آلراویگ بولماعانده براونگ صاطولاشب کیلشرگه یاقن وقتده اوزم آرطدرام دیب آراصینه کرمگز , طاعن برگزگه برگز دوست بولشعز ، ینه برمسلما نده کیمچیلك کورسه گز آراعزدن جعاوب طاشلاب یاردمنی قویماعز , ینه برمسلمان براودن نرسه کیلشکان ایکان آنگ یانینه بارب بونرسه نی قایطاراوزم یاحشیراقنی بیرم یاحقن کیم بیرم دیب برگز استینه برگز صاطو ایتمگز دیدی بوروشلی صاطو بولعانده برمسلما ننگ کوگلن حفاعه قایعیعه صالو بولردی . اوزیگه براوشوشی اشنی قیلصه آیرماچق یا واطمیسگ دی . ینه برگز بله برگز آرطدراطرعان نرسه لرنی کوبیترگه طرشعزدی . دوستلقنی ومحبتنی بتره طرعان نرسه لردن صاقلانعزدی . شوشی حدیث تمام بولعاندان صوڭ ، ای الله تعالی قللری وبنده لری مؤمن ومسلمان برسی برسینه دوست دیب ایتدی حوجا بزرسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم مسلمان بله مسلمان اراصنده قارنداشلك دوستلق طووشو بله گنه بولعان قارنداشلكدان آرطق بولردی طوعانلقدان عنه بولعان قارنداشلك کوب وقت دنیاعه عنه خدمت ایتب ، دین قارنداشی آخرة اچن فایدالی بولردی .

ایندی مسلمانی چن یاقن قارنداش دیب بلساڭ ظلم قیلمه آڭا رضرر ایتونی اویلامه ، نی یاق بله بولسه ده حفاعه صالمه . ینه مسلمانی خورلامه آنی برنرسه گه صاناماعان بولب ، اوزگنی ئه الله قایه کوتارب یرمه کشیگه عیب کوزی بله قاراب ، هراوز قیلعان اشگنی واویلاعان فکرگنی برنچی مرتبه گه ایسابلاب باشقه لرنی آیاق آصطنده ایساب ایتووڭ , مسلما نچیلعڭ نعب وبرکلب یتمگانلکنی بلدوته) دی .

ینه ده مسلمانی هیچ بروقت یالعانلامه , یالعان مسلما نلقده بولعان محبة طامرن ازه دی , خیر بریك فایدالی اش بولب حقلق بله آنی قولعه آلب بولمصه

شوندی اورنده یالماننی دوس کورمشلر • ینه‌ده مسلمانتی خورقیلمه‌دی ,
براو برمسلمانتی خورقیلب کیمستب یرسه اول آدمنگ یاوز وناچار بولوینه
شوشی تمام‌یتب وآرطب چعاردی • باشقه ناچار عادتلرن طاباوعه‌طرشمه هیچ حاجة
یوق) دی • شوشی حدیثنی سیلا گاندان صوڭ رسول ا کرمبزکوکرا گینه
اچ طابقر قولن قویب منه تقوالق یاحشیلق شوشنده بولر دیب کوکرآکنده بولعان
کوڭلده دیدی • قاراوعه نیچاقلی علماء روشنده بولب باشنده ئلله نی
قدرزورچالمه , هم قارط بولصه‌ده واژن کیملر کیب اوزن برنمی روشده
وپراصطوی کورستسه‌ده کتابلرده یازلعان‌چن یاحشی آدم خلقلرینه طوری
کیلمسه مگار اشانرعه یاراماص علم‌اولچاوی بولعان‌آدم مندی‌فورمالارغه تیزدن
اشانب کیتمی همده کیتماس • آدملر ماقتاون ویامانلاون اویعه آلمی شریعت
اولچاون آرقلیسینه‌ده بوینه‌ده صالب قاوی • ماقطاعان آدملرینه شریعت
اولچاوی طوری کیلسه جان وکوڭلدن دوست کورر ، ایندی اولچاوگه
طوری کیلمسه آدملرنی چاقلی ماقطاسه‌لرده کشیگه ایارب شاشب یرماس .
همده ممکن قدوی تلنی صاقلارعه طرشر دنیاسینه‌ده دینینه‌ده زیان ایتماس .
سوزڭ فایدا بیرولك بولمعانده ، دخی آیرماچق شریعتکه خلاف‌اش بولمعانده ،
عقللی آدم اوزینه دشمان کوباتیماس . اوزی‌قیلمی طرعان گناهلرنی قیلوچیلرنی
مسلمانلر آراصندن‌طاشلاب‌یبروب وایارکان آملریگنه‌مسلمان بولوعه‌شاطلانماص .
شریعتده چن ماقطاولی عالم ، آدملرنی‌آیرماچق گناهده بولولرن کورسه
تیزدن اویلامی‌آچوون قاباوطب لعنت ویا قهر دیب شلتلاوده‌بولماس. حضراوزحالن
اویلاب اوزمده‌آخرسی گناهسز توگل‌دیب‌اوزبالاصنده اوزی یاواطمعان اشلرنی
کووگانده نیچك اشلرن رحیم ویمشاقلق بله یرتب‌دین غیرتی بله آچولانصه‌ده
آچون حضریطب اولم یابالام دیب‌رحیم یاعن آلعه آلسه‌ده اشنی حدایعه صالسه
مین یاحشی دیگان آدملرده باشقه مسلمانلرعه شوشلای بولرعه تیشلی •
ا کرنگنه قولعه آلب طوری یولعه صالواونده بولر مسلمانلقده قاوندائی
بولوون انطب یبرمی اچدن خیرد عاده بولر • ایندی اوزڭ زوو گناهلر
اچنده اوطرب‌اوزڭنڭ گناهلرگنی انطب اوزڭنی پیغمبریا فرشته مرتبه‌سینه قویب ,

مسلمانلرده

مسلمانلرده اوزنگ یاراطمهان براشنی کورکانده آننگ شریعتکه خلاف بولووی آیرماچق بولبده یتماسه , علمانڭ قایصی یاری قایصی یارامی دیب طرعانده اوزعقللگ بله‌گنه یمسز شاشب ترلی ناچار سوزلر ایتب همده ایمانینه ضررایته طرعان سوزلرنی ایتب همده آدملرنی , اوزیولینه کوندورگه‌یرو ماقطاولی عالمده بولماس . ینه‌ده مسلمانلرعه یاوزگمانده یاوزاویده بولماس . همان شفقت ومرحمت یاعن آلعه آلب یرر . مسلمانلرعه اوزن کوچرکچ ایتب کووستوچی عالم ، آدملرنی رنجتودن اوزی بیك صاقلانعاندان صوڭ ایاوگان آدملرینه‌ده صاقلانرعه قوشار . بزمسلمان آلاربدعتچیلر آلاو کافرلر دیب یرماس . اول توکل آلدنده آندی سوزسیلاوچیلرنی حضر قاطی طیوبله طیار . مسلمانلرنی آیروعه طرشماص همان قبیق سوزلرنیده یا حشیعه ایلاندوب کیلشترو وجیویاعنده بولر .

احزاب سوره‌سی مدینه‌ده اینگان ٥٨ نچی آیتده (والذین یؤذون المؤمنین والمؤمنات بغیرما اکتسبوا فقداحتملوا بهتانا واثما عظیما ـ وشول آدملر مؤمن بولعان ایرلرنی مؤمنه بولعان خاطنلرنی قیلمعان گناهلرنی قیلدی دیب رنجترلاو = آیرماچق اول آدملر یالا یاعونی وزور گناهلرنی یکلادیلر) دی‘ الله تعالی فرآنده . مؤمن مسلمانلارعه ترلی بولمعان سوزلرنی ایتویالا یاعو بیگراکده زورگناه بولب ایتوچیلر مسلمان اسمندن یوغالب منافق اسملرن آلالر . رسول الله نی همده آنابز عائشه رضی الله عنها لرنی نیچك قیلماعان گناهلرنی قیلدی دیب رنجتدیلر .

عبدالله بن مسعود دیگان صحابه رسول اکرمدن قایسی ایذگیلککلر بیگراك تو ابلی دیب صراعانده نمازنی وقتنده اوقو دیگان . ینه آطا آناعه ایذگیلك قیلو دیگان . آلارنی تربیه قیلو حترلرن صاقلاو گناه بولمانده قارشماصزلق دیگان . ینه‌ده آدملر تلنگدانده قولنگدانده سلامت بولرلاو دیگان . آدملرنی تلنگ بله‌ده قولنگ بله‌ده رنجتماساڭ بیك زور ایزگیلك قیلوچی بولرصنگ سین دیکان . بروقت ابن عباس رضی الله عنهما کعبه‌نگ استینه‌سینه سالب کوزن طوطرب

بایطاق زمان قاراب طرعاچ ایتکان : ای کعبه ! خدای تعالی گەسین بیك حرمتلی هم بیك قدرلی ، آلای بولصەدە مین سینی جیدی طابقر جیمرب واطب طاشلاو منگ گناهسی برمسلمانی رنجتودان ییگل وآصاط دیگان . بزمسلمانی برنرسەگە صاناماصاقدە حدای تعالیگە مؤمن مسلمان بیك قدرلی ، ای عزیزدین قارنداشلرم ! بلودە اوزم کوك توبن دحی ازواك کنەیازو طانب اوقوچیلرعە آگناطیم .

استبزدە فرض بولعان اشارنی قیلودن صوگ بیگراك کیراك فرضلرنی واجبلرنی ایرانو همدە ایراتونگ ثوابلرینی ایتب یازب بترولك توگل .

آنتك اچن بوعلمگە طرشوعە حضر هیچدە طیوچی یوق الحمدالله اوزبزنگ قولدە . قولدە وقت قدرن بلیك . یاطدینلر حضرندە علم قدرن بزدن آرطق آڭلاب فایدالرن تجربە بلەبلب ، شوندی طرشب اوقیلرهم اوقطالار ، آلاردە علم ایراتونی توزاتودە برآز دولاشب شاشب یرسەلردە ، تیزدن آڭناب فایداسزعە سوز کراشترونی قویب اوقطو یولندە درلار . بروقت رسول اکرم مدینەگە کیلب کرە ، یبریلر روزە بولولرن کورب ، نیك بوکن روزە سز دیب ایتولرینە قارشی یبریلر بوکن عاشورا کنی موسی پیغمبرنی زورلاب ططابز دیکاچ ، رسول اکرم بزبیگراك بوکندە اورازە بولرعە تیشدیب حضر اورازە ططارعە قوشقان . منەدین کنچیلگی شولای بولصن . اوقمان آدملردنیادە هم آخرتدە قدرلی بولەلر . دوس قای وقت اوقعانلردە یولدن چعب یریلر یرسەلرده ، برکن علم آلارعە بروقتدە یول کورستە منە بریردە کوزینە کتاب کورنەدە نرسە دیب آلب قاریدە ، خدای تعالیدن وقت یتوگە قارشی کوڭلی یمشاب توبەگە سبب بولە . همدە نیچك توبە قیلرعە بلە . اوقعان آدم کولمکلی کبی کوك ، اوقومعان کولمکسز کوك کولمکلی بلە کولمکسزنی چاعشطرب قارا .

ایندی اوقطو طورصندە کتابلرنگ ایگ اشانچلیلرندە ــ ١٥٠ ٢٠٠ ــ ٣٠٠ ــ ٤٠٠ ــ ٥٠٠ یللردە هجرتدن کورستلمش زمانلردە یازلعان کتابلردە کورنە : اوقوچی پاکللك بلە یعنی طهارت بلە اوقرعە طرشصندی . نیتی درس بولب باشقە مسلمانلرنیدە ایراتونی اویلاصن) دی . بلمگانلکدن چعب ، علمنی ترلدرونی اویلاصن) دی بلگانمنی طططام ایدی دیب اویلاصن) دی .

دین علمی ایراتوچیگه برحرف بولصه‌ده حرفی صاین ئه‌لله نیچپاقلی ثواب بولب ، قلم دیب صاطصه‌ده رضا بولب طرصن دی . (الحمد) دیسانگ بیش حرف بوله - ا - ل - ح - م - نیچپاقلی ثواب بولماق کیرالك .

علم ایراتوچی اوزن اوزی زوورعه صاناب تکبرلانب ایراتماسن دی علم آلراچن جالنردی کوراسز ات براوده ایکمك صنعی یاسیاك کورسه نیچك جالنه ایرانو اچن شول مرتبه‌ده جالنصن)دی . اوقطوچی اوقوچیعه کشی آلدنده‌ده هم آولاقده‌ده دعاً قیلر) دی . اوقطوچیعه کچی چاقلی بولشردی . همده خذمتن قزعانماص)دی . صارانلق قیلب یاردمنی قویماص دی . بیك ضور عذر بولمانده ، ایکنچی آدمنی استاذ قیلماصدی . یوق نرسه اچنمی آچولانماعان بولب ایکنچی اوقطوچیعه بیرسه ، اسلام دینی طاقه‌لرندن برطظقه نی صندرعان بولردی . ایندی ایکنچی استاذعه بیرونی اویلاعانده تمام اولنگی اوقطوچیدن دعاسن ، وکونگل حفاسن آلرلق ایتب اولنگی استاذی مصلحتی بله ایکنچی استاذعه بیردی . شوشی روشچه قیلصه علمندن فایدا طابب توفیقلی بولوعه سبب بولردی .

کیسا کتن کیلوب ایراتوچینگ ایشلن قاقماصن دی چققانن کتب طرصن دی شریعتکه خلاف اشکه قوشمعانده استاذینه قارشماصن دی . سبق ایراتکان آدمنی شاطلاندورعه قاراصندی . جیر تیرسله‌نسه فایدالی بولوون ایکنچیلر بله ، شونگ کوك استاذنی شاطلاندوروده فایده‌لی بولردی . ایراتوچینی آطا آناصتدن آرطق قدرلاب حرمتلاب طرصن دی . باشقه مسلمانلر حقلرندان آلدانراق ططصندی اوقوچینگ مالی بولصه صارانلق قیلماصن) دی . ایراتوچی قای وقت یانگعشبده کیتیه ایکان یاگوشن ازله‌ماسندی . ایراتوچی آچولانمی بیك آنگغاطب کوروکام خلق بله ایراتسندی . ایراتوچیلرگه هیچ بروقت خلاف شرع اشلارن کورساتماسندی . ایراتوچی مثلا غیبت حرام دیب اوقطقانده اوزی غیبت سیلاسه ، غیبت سیلاونی بالاعه قیلب کورستو بولب ، آق کعز کوك یاش بالانگ کونگلینه آندی ناچار نرسه‌لر اورناشطرماصندی . آطا آناده بالام توفیقلی جوتنی بولصن دیسالر ، بالالری آلدنده ممکن قدر کناهنی کورستماسنلر دی . بالا آلدنده آطا آنا غیبت سیلاب مسلمانلر رنجتب اوطرعاچ یاش بالا شونی آنگلاب آنگ

کرگنلی نیچك بولرعه کیراك . کوبراك وقت بالاآطاآناده نی‌خلق بولصه شونی آله آطاصی آناصی سوزلری همان قلاعینه کرب اورناشب اوسه . بالانگ سبق بلوی اچن آطا ، آنا ، اوقطوچی شوشی ۳ ــ آدم بیگراك . اچسی طرش صالر کوب وقت بالاعه علم (بلو) ایاره . اگرده آطاآنا یمشاق بولب آنای مینم باشم آورطا یاخلفه آچولانه یامینسی مصقللیلر یامیگه اورن بیرمیلر دیب ایینه قایتب ایتب ، آطا آنانگ قلاقلرینه بوسوزلر کرسه ، آندان صوگ بوبالاده ایراتوحیده بولعان قوّت کیتب ، بالاعه حلفه بله آطاآواصن بظه طرعان عادت یرلشب قالر . آطاسی حضر ایته : اوغلم آلای بولصه بوکن سبققه بارمه دیب ، آناسی هم طاعن شوشندی بالاعه یمشاق ایتسه کوب صنالعان حاللردن بولب مندی بالالر خلقلری بظلب آخرده‌ده فایدالی علم طابقانلری بیك آز بوله‌در . بالا : اوقطوچی ، طورصنده یاخشیدن باشقه‌نی قایتب ایتماسن . استاذدن عیب طابوکوك سوزینه قلاق بیرلسه ، آطاآنالری بالانی ناچارخلققه آوشطروچی بولالار . اوقطوچیلر : قارشمی طرعان بالالرنی جانن بیررلك بولب ارقطه‌لار . اوزگ اویلاب قارا براونگ بربالاصی بولب اول بالاصن یوقلارن باوایتب تربیه‌لب اوسترولرینه قارشی بالا آطاآناسینگ عیبلرن کورب یامانلاب یری باشلاصه اول بالادن نی کتماك کیراك . مندی بالادن خیرکووب فایداطابوی بیك آزبوله . ایندی بربالاده‌شوشندی استاذلرنی ، واطاآنالرنی یمانلاو صمان‌خلق بلنسه ، آطاآنا اکرنگنه اولم‌اول حلفه‌نی سزکم‌دیب بله‌سز بزدانده زورکشی اول آنگ حرمتن‌قدرن بزنگ‌یتکرب بولماص) : دیب استاذنگ شریعت کورستوده تمام الیلمن بلدرر .ایکنچی مرتبه طاعن شوشی خلقی بلنسه قاطیراق ایتب موندان بلای‌بوسوزنی آلب قایطصاگ بزدن شفقت بولماص) دیب بالادی مندی ناچارخلقنی طاشلاطرعه طرشر . همده ثلاك ایشگی یابلر . زمانبزده بالا اوستروب جوتقی بالا بولب فایدا طاپقانلری کوبوك کوونمی . تربیه‌ده شریعت ایراتکانچه بولدوا آلمیبز . اطاآنا ، نی چاقلی فقیر بولصه‌لرده بالالارن اوقطوده بورچلی ، قیامت کن هیچده بالاگنی نیك اوقمادگ دیب صرالمی قالماص . باشقه طوریلر دانده جواب بیراسگ آز بولماص اویلاب قارا . سبق ایراتوده آز آز بیرب اوقطدی) : یغه‌ده‌قاط قاط

اوقطرعه

اوقطرعه قوشه :   شوشی یازلعان گوك نرسه‌لرنی ایراته . ای مسلمان قارنداشلرم بلاردان باشقه ایجکـلاب اوقط ، الف بانی ایکی اچ سبق ایتب بیر ، ایمان شرطی اوقطب چهار حرفلرنی برده‌طانمصه‌ده ، دیب هیجده ایتکان سوزیوق ۷ ـ ۸ یل مدرسه‌لرده طرب شاقطی عرب کتابلرن اوقب آچـراق ذهنلیده بولب صاطوعه گرشکان یکتلرگه ایتام : سزگه‌ده استاذلارعز حرام حلالنی بلدرگانـده علمنی ایجکلابکنه اوقمز باشقه‌چه ارقطو حرام برده‌یارامی‌دیب ایراتمگانلر ، هم علمنی بلو یعنی ایتب اوقوده باشقه‌چـه برده یارامی دیب برده اوقطمعانلردو همده اوقمعانصزدر .   یوقنی نرسه اوقطصنلر . تاریخ هجرتدن ۲۰۰ ـ دان باشلاب ۵۰۰ گه‌چاقلی یازلب همده ایراتلب کیلـگان کتابلرده علمنی‌بلا یعنه‌اوقط مندان باشقه برده یارامی حرام‌دیگاننی هیچده طابه‌آلماصصز .   کتاب آقطاراطرعان بارناقمز تیمردان بولصه‌ده ، آقطاوه آقطاوه تیمر بلـکه شمارور اماعلمنی‌بوتانچه بولصه‌ده اوقطب بلدرو یارامی دیگاننی طابا‌آلماصصز .   ایندی کیلیك طهارت آلوعه نیچك آلاصن تمام‌باشدان آخرینه چاقلی برده‌قالدرمی ایراته . استنجا قبلرعه (یچراق جمه‌طرعان) اورنتی نیچك طازارطرعه کیراك برده قالدرمی ایراته . ینه‌ده نمازعه کیلساك باشدن باشلاب نیچك قلاق‌قاعله اوطرو طرورکوع سجده‌لرن بارنده قالدرمی ایراته . زکاتنی کملرگه بیروفرض کوبمه مال بولصه بیرله نیدی کشیلرگه بیرله بارصنده قالدمی ایراته . رمضانده اورازه‌نی ، نیچك ایتب ططـارعه قایان باشلاب قایه‌چاقلی ططله ، نیچك ایتسـاك اورازه آچـله بارنده قالدرمی برتکلب ایراته . حجگه بارونی آنیده باشدان باشلاب آخرینه قدر ایراته اما صو بـله‌بار یایسه جیردن‌بار یااچپ‌بار یایسه جیاوبار دیب آلارن ایتمی قدرتنگ پیتسه هوادن اجب‌بار .   اوقطو طورسینه کیلب تیکشروب قاراصاق شوشی جول بله‌گنه اوقط باشقه‌چه یول بله بلدراسـك ایکان برده یارامی حرام بدعت کافردیب دنیانی طوزدرب صاطب بترمی . کورکام خلق بله یاخشی‌نیتـگ بله آدملر ماقطاو ویامانلاولرینه قلاق‌بیرمی دینگه یاردمنی اویلاب همده دیننی ترلدرونی خاطرگه آلب اوقط) دی   مسلمانلرنی دوست کورو قری‌تل بله‌گنه بولمیچی علمسـك بولصه اوقطـب ، دولتـگ بولصـه یاردم ایتوبله بوله . نیچك

اوقطقانده بالالاو بیگراك بله‌لر شول‌روش بله اوقطه ایسکیچه یاحشی بولسه شولای
اوقطب بلدو . آولده مکتبده یکرمی بیش بالا اوقی ایسکان یکرمیسی اوقرعه
یازارعه بلسنلر . ٥ سی‌بیك آور بولب آلار بلمسه‌ده بلمسلر . بلکم‌باوابارا آلاردا
آچلر . الله تعالی ، وسول اکرم قصمعان ییرده‌نیك مسلمانلر یولینه کیسکه
صالرعه طرابز . ایڭ کیراگی قرآننی درست اوقی‌بلسن یازه‌بلسن فرض‌واجب
سنت حلال وحرام ایراتکان ترکی کتابلرن طانب‌اوقی‌بلسن . بار مسلمانلرنڭده
تلاولری شوشی‌دیب بلام . براواصول قدیم بله طرشطرب بلدوب اوقطه ایکان
بوه‌یاوی بلسنلر. خلاف‌شرع‌دیب شاشب یرماسلر هم‌یرمیلر لکن اوقرعه‌عمری
آزبالانڭ عمرن ارم‌ایتو بوله‌در . ایندی براواوزینڭ ترلیچه‌صناب‌قراولری
بله ، تیزراك بلدروگه جول طابب‌اوقطا ایکان یه — ایندی ای‌عزیز مسلمانلر
نیدك کیراك بوآدمنی فاسق کافر بدعتچی رافضی‌دیب چیکدان اوتب شاشب‌سوگارگه.
مسلمانچیلق شوشلای بوله‌منی . کن‌صاین اوزڭده شریعتکه نیچه خلاف‌اشلر بوله ،
ینه‌ده اوزڭنڭ اچڭدان دوست‌کووب یروچیلرده نیدی زورگناهلرنی کوراسڭ
هم‌چایکنی‌اچرتب حراملرن طڭلاب‌اوطراصڭ ، نیك تسکننی بظب‌اوزڭ‌یاراطمعان
اشنی براوده کورگاچ شاشاسڭ . حقلقده بولعان آدم بلای‌بولرمنی . یوق‌بولماص
جن‌بحتسز آدم‌بولربو . اوزڭ‌ذهن یبروب قارامعان یول‌بله براوسبق‌اوقطه
بلدوه ایکان ، نیك‌منی کافر دینی‌خراب ایته‌لردیب سوگووڭده اچڭده برنرسه‌طیبلمی
بلنمی میکان ، هربر خلاف شرعنی کورگانده نیك بلای شاشمیصڭ . سوزڭنی
طڭلاب اوطروچیلرعه سوزآراڭده ثلله‌نیدی قصب یبررلك سوزلارڭ بوله .
دشمانلق وحسددن بوتان آدملرنکی طاوکوك کورنه . طراصزده حزر بر
گناهلی مسلمانعه کافردیب آطاصز درس فتوا کتابلرنده الفاظ کفر یازلصه‌ده
حقیقتده آلاراوزڭنی بیگراك صاقلاب تزاتب ، کشیگه اوق‌کوك ایتب آطارعه
یازلمانلر . چن یاحشی عالم بوروشده بولماص ، هربر اشلارن اوزینه صالب
قاراب اوزی یاراطصه مسلمانلرعه‌ده شونی‌یاراطر . ایندی اوزی یاراطمعان
وکوتارمگان اشلرنی کشیگه قیلماص . یوق اوونده دشمانلقلر صالشب
مسلمانچیلق محبتن سوندرب ، ئه‌زگنه یازو اوقوچیلرعه تشویشلر صالب قارشی

کتابلر جیاوغان بولب ، عقللی آدملر آلدنده جورلقه کلکیگه قالب بتدك . بزنڭ آراده طاوش کوب وقت عادتکه جلاف اش براوده کورنسه ، تشلری طرناقلری بله یابشه‌لار . شریعتده آیرماجق حرام وطیلغان اشنی براو قیلصه آڭار اشلاربز بیك یمشاق عاصی (گناهلی) اولدیب سوزبزبته کیته . شریعتده آدم حقی دیب قطعی جعاره طرعان گناه‌بار براو آله بورچنی آلاده؟ کیلوینه قارامی حرامدن قزغانمی حلالگه ۲۰تینده طاوکوك کوروله . بر زمان مافی بته نچاقلی آدملر حقن آشی آیراطه قورقنچلی آدم حقلری آشاله مالنی آنده منده قویب صومنه ۲۰ـ۳۰ تین تولارگه کرشه بوآدم طورصنده خلقبز اشن تزاندی اولدیب حزربتب کیته . اویلاعانده کافرحقی بله حیوان حقی ایکی مشکل . نمازقویو عادت حکمنه کردی ، درس مسلمان اوقی طرعاندر دیب حسن ظن قیلابز ، آلایده درسلکده ٥فرضنی تمام ایتوچی بیك آز . ینه‌ده آراقی صره اچو شولقدر مودا ، مسلمانلرنڭ شریعت حقلرن بیرمی جیعان مالری تیزدن آراقی صره حزینه‌لرینه کرب اورناشب ، کوب زمان اوتمی بالالری اشدن چعب خراب بولب یورطیبر صاطلب ، مال قولده وقت افراط تمغی آشاب ویاحشی کیب آط آربه فابریکا نطلردن آرطق بولب ، یولده بارعانده بر مسلمان سلام بیرسه سلامن آلوطرپ طرصن ، واقصندوری دیگمان کوك کوزفربی بله‌قاراب ایندی کیلیك آوللرعه بازاوکن قاباقده ایکی دولاب اجب اوطروچی کوبراکی مسلمانلر آیاق صاقللی مسلمان ، بالالری بله اجب اوطرالار . شولقدر قاوطایب برآیاعی جیرده برآیاعی گورده اول اجب اوطرعاچ آندان طوعان بالانیك اچماس . ایسرته طرعان اچملك طورصنده شول چاقلی کتابلر قورقطا ایتب بترلك توگل ، ایسرتکچ بظقلقلرنی ، جیعوچی وبظقلقلرنڭ آناسی دیب ایتـه . بو آورو بله بلاله‌نگمان آدملرنڭ جماعت وبالالری ، هلاك بولب تیزدن دولتدن تشب آدم مسخره‌سینه قالولری هرکمگه معلومدر . نیك یاحشی عالملر بز مسلمانلرنی قزغانب ترکی تلنده کچکنه ایتب ، هرکم بلرلك ایتب جلاب اوگتلاب کتاب جعارمیلر . نماز قویو طورصنده‌ده نماز اوقمعان آدملرنڭ شوملعی (زیانی) آوللرعه وشهرلرگه اثر بیره‌دی نیك شول طوریده جلاب اوگتلاب قصقه‌عنه هرکم

آنارلق ایتب کتاب چچاومیلر شریعتکه خلاف بولمان اصول جدیده بله اوقطونی نیك شریعتکه خلاف دیگان بولب خلقلرنی قطرتب کتاب چچاردیلر. اصول جدیده‌دن الك بیگراك چارورلق اشلر کوب ایدی باری دشمانلق کنچیلك جیمشی بولب ، مسلمانلری طاراطودر.

بدعتچیلردن یراق بولیق دیب آلارنی مسلمانلقدن چاروب دشمان ططه‌لار نماز قویوچیلر بله وحق غیرگه چومعان آدملر بله ، ایترمسٌگ برطوعان کوك الارنگ ایلاوینه کرب طعاملرن آشاب وصدقه‌لرن آلب ، راحتلانب اوطرالار. مسلمانعه اوزطو ریلرنده کورکام اوینی اویلاو واجب دیب بلب آلاربله راحتلانب اوطرالار ویریلر نیك بواشلارینه حیران بولماصسٌگ . حقلقده بولعان حضرتلر شوشلای بولـرمنی . اینـدی زنا طورصینـه مسلمان قزلری زناعه بیلیت آلب اوزلری هلاك بولودن صوٌك نیچه فامصلی یکتلرنی خراب ایتب آطاآنادن بیزدرب دولتدن آیرب اخیرده ساعت دیب آطالعان آورولرعه سبب ، الله‌اعلم اجلینه عمری بتوینه سبب بوله‌لار . اول قزبالالرعه نی حورلق ایتب سیلاب بتررلك توگـل . صوفی روشنده کورنوچی حضرتلر شوشی مسلمان قزلرنٌگ زناچی بولولرن اوزقزی کوك ایساب ایتب قایعرب وقزعانب زنانٌگ دنیاآخرة خورلعن بلدوب نیك کتابلر چعاومیلار . اوزلرینٌگ فکرینه آوربولعاچده اوقطورصنده خلاف شرع اوقطه‌لر دیگان‌بولب نادان خلقلرنی بظب یریلار وکتاب چعارعان بوله‌لر ، استبزده ئلله نیچه یللردن بیرلی یاطقان زنالرنی طیوعه نیك طرشب کتاب چعارمیلر.

قاراعز براونٌگ بیتنده برن یانده آدم آرطیاعندن چقفان پچراق صلانمان بولصه ، آنی‌جومی برنتداعی ماگقانی آق جاولعی بله آله‌ده‌سرته آلاده‌سرته بونی‌یانده پچراعی صاحب طرا . بو آدمگه سز عجبکه قالمصاعزده مین حیران بولام . بزنٌگچه بو آدمگه باشده برنی یانداعی پچراقنی طازارطب برنن آندان آق جاولق بله سرترگه کیراك ایدی . شکسز ، شبهه‌سز حرام بولعان اشلرده یمشاق اوتکاروب شریعتکه خلاف بولمان اشلرده طاوچاقلی اویلاولرنٌگ سببی نرسه ایکان . آیرماچق حرام بولعـان نرسـه‌لردن عیبت دیگان گناه واق تیاك آدملر سیلاسه‌ده سیلارلر آلارنقی عجبده توگل زوراسملی ایشان حضرت مریدلری ذکر اورنینه کن تن علمأ غیبتن طعاملرینه بلعاطب وقوشب آشیلار . خضرت نیك آلارنی حرامدن

طیمی

طیمی‌ایکان . ایشانعه کرگاچ دنیادن بیزوب هر بر مسلمانلر قارنداشم دیب مسلمانتی
دوست کوروب نفسی بله شیطاننی بیگراك دشمان کوررگه ایدی . کوب آدملر
بلالنعان غیبتلرنی قویارعه جلاب نیك کتابلر چمارلمی . شریعتده حاطنلرعه
یاط ایرگه قاراو حرام قزان شهرنده قاچب یری طرعان حاطن قزکوب یاعینه
کرب قالماص . دین بتوینه قایمره طرعان علمأنیك بواشلرنی هر جمعه‌وهرکن
وهر مجلسده طیمیلر . مجسلرده شوشندی سوزلر چملصن ایدی . کوب یپرلرده
کیلن قایناطه بله سیلاشمی تل‌یاشره قاینیلری بله طوعانی کوك قاچمی وسیلاشب
یریلر . ایندی بر کیلن قایناطه بله سیلاشسه‌خراب بولعان‌قایناطه‌عه‌تل آچقان دیلر .
کیاودان بالدزلری قاچمی حتی بر آر به‌عه ایکاوگنه اوطرب ٬ قزآطالری‌جیزناسی
بله‌گنه کیتدی دیلر . بایطاق عصرده‌بولعان علمألربز ٬ دحی‌حضرگی‌اوقطوعه
باشقه‌یول چموینه قایمروچیلر بزنیك بلاونی‌تشندرمگانمز وتشندرمیلر . حرام بله
حلالنی آیرمیلر . ایتساگ قاوط حضرتلر بلمگان‌منی دیلر . منه‌جلاب کتاب
چماررراش . صبان‌طوی ٬ جین اسملی عیدلردن آرطق صاناب ططه طرعان
وقتلری‌بار ٬ اول وقتده بولعان گناهلر وزنالر وآقچه‌لی‌اوینلراول ازغشلر ٬ دنیاده
بولعان هرترلی گناهلر قالمی . منه‌دیننی بطه وخراب ایته . طرعان بیگراك‌شوشی
اشلار بولصه‌ده مندی‌اشلردن زوورحضرتلر ، حدای توفیق بیرسن دیب‌اوتب کیتب
واوتکاروب بیره‌لر . ایمانی قوتلی حضرتلر حتی باشن آلب قاچارلق .
اسلام‌دینی‌باشنده مرشد (ایشان) اسمن آلعان قارطحضرتلر نیك بوبزده‌دینسزلردن
چعه کیلمش یعنی‌آر ٬ وچیبرمشدن آلنعان صبان‌طوی وجینلرنی بتروگه طرشب
یرب کتابلر نیك‌چمارمیلرده اوزلری یاراطمعان برنوسه براودن‌چقصه‌حرامدن
آرطق صاناب ٬ علمی بولمعانلرنی مالایلرشاری کوك اوگمه صوگمه صوعب
یرته‌لر . آلار زووحضرتلر ایته‌دیب شاشب حیران‌بولب یریلر . علم اولچاولری
بولصه اولچاب قارارلار ایدی . اول بولمعان . شول زور حضرتلر دیب
صانالعان آدملردن دنیالر آصطی اسکه کیلب بتولرن زووراق تاریخ کتابلردن
قاراصاگ حیران بولب جعلب اوزگنی اوزگ ططه آلماصگ . ایندی بر آز
علمدن الش بولعان آدم بزعلمأ اشلرن وآرالارن تیکشرورگه یاراطلمعان دیب

اوزگنی باصاصنگ حسد (کنچیلك) سببلی زور شهرلر خراب بولغان ومعمور یرطلر ویران بولغان وبولالر. ای قارنداشلر! اوزلرنده اوقو بولمی کشیلر نی ایتسه‌لر شوکار آوشب یروچیلر بیگراك قزغانچ. بیك زور عالمده بولصن کوب حضرتلر آنی ماقطاصه‌لرده صوفی روشنده کورنسه‌ده، آننگ بار آوزندان چققان سوزلرینه بظکوك اوب طرب بولماص قایصی سوزی یاحشی وشریعتکه طوری کیله آنسن جان وکوگل بله آلب، مسلمانلرنی دشمان ایته طرغان بظه طرغان سوزلرینه هیچده قلاق بیرلماس وبیرلمی. چن یاحشی آدملر فتنه چغارب یرمیلر، چققان فتنه‌لرنی باصاوغه طرشالر. رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم ایته (خذوا ماصفا فدعوا ما کدر) یعنی هر برطوویده صاف وپاك بولغانن آلب، کرلی وبلمانچق بولغانن قویغزدی. بوحدیثدن چعه براو دنیاغه یادینگه فایدالی‌سوز ایتسه آنی جان وکوگل بله قبول ایتگزدی. ایندی براواوزی زوربولصه ناچارسوز وفتنه صالوسوزلری سبلاسه بوسوزینه هیچ قلاق بیرلماس. مجلسلرده شاقطای عالملر، زورمرتبه‌ده بولمش عالملرنگ لطیفه وکوگل حوشلاندرر اجنمی یااوگت آراصنده یالقاولق یاصودن ویا بربوتان برسیبدن، ایتب وسیله‌ب بیرگان فایداسز سوزلرن قلاققه آلب وسیله‌ب فلان حضرت بلای دیب ایتدی دیب مقال اورنینه ططولری برده یاحشی اش توگل. یه اویلاب قاریق باشده حضرتکه بلای ایتو تیش توگل ایدی. موءذننی چاقرطب اذانغه ایراتو کیراك ایدی، یا باشقه آدملرگه ایراترگه قوشب کیتو کیراك ایدی. حضرت ایتب بیرگان ایندی بزگه آننگ مندی سوزن هیچ بروقت آدملرگه سیله‌ب یروکیرا کمی فایدالی سوزن یاوعظن سیله‌ب یر، مندی سوزی قالصن یوغالصن. خلقلر جیاغان اورنلرده، علمانگ مندی آیاقلری طایغان سوزلرن سیله‌ب یرو، اهل اسلامنگ مرتبه‌لی کشیلرن کیمستو بوله. محراب حواجه‌لری بیك عقللی بولب وعظده بیك تیران اویلاب فرض واجب اشلر طورصنده کوگللرینه وقلاقلرینه صالب، حرام اشلردن طیلونی آرطق آگلاطب یولغه صالو اوینده بولصه‌لر ایدی. علمی بولصه‌ده عقلده بیك تیران بولمی، قایصی ملالر کوك عجائب وغرائب اصلی (تبی) بولب یتمگان قصه‌لر سیله‌ب، همده آزنرسه‌لرنی قیلودن

کوب

کوب ثوابلر کورستب ، ونفسکه ثه زگنه خلاف نرسه‌لرنی قیلو بله اجماح تورینه کرتب اوطرطو عقلای عالم هندی بولماص. آننگ اچن خلق بو وقت الله تعالی عذابندن امین بولب کفرگه تشه کورمسنلر .

حضرت علی رضی الله عنه خلیفه وقتلرنده اهل اسلام هرقایه قوت طابب ، هرقایده وعظ ایتوچیلر قویلب ، شولارننگ وعظلری نیچك ایکانن بلور اچن حضرت علی رضی الله عنه کیم آلشطرب یرکانده بصره مسجدینه کیلب کره ، حسن البصری وعظ ایتون طنگلاغاچ ، براومسجددن چققانده بویکت اوزاورنینه یارارلق ایکان دیب چققانن ایشتب حضرت علی بولون بلب ، حسن البصریغه مسجدده کم بارن بلدگمی اول حضرت علی دیب ایتولرینه قارشی حضر یکرب کیلب بیتب کورشب خیر دعاءلرن اوتنب ، عمر بوینده ایگن الك کوروی بولو بله بار فایدالی سوزلرنی قویب طهارت آلب کورستون اوتنگان ، هم علی رضی‌الله عنه طهاوت آلب کورستکان . تیکشرب یرکان وقتلرنده امامقلده ، هم وعظ قیلولرده بولب یتمگان آدملرنی اورنلرندن تشرب یرگان .

شوشندی سوزلرگه قلاق بیرلسه امام ومدرس آلوده ایگ باشده عقلینه وعلمی وکورکام خلقینه قارارغه کیراك . نی چاقلی علمی دریالر کوك بولصه‌ده خلقن تزاته آلماصه اول عالملرنك دنیالرنی تزاتولرندن ، بظوو خراب‌ایتولری کوب بولر . مندی عالملرننگ آدملرنی فتنه‌گه صالولری تجربه وتاریخلر بله معلومدر . اوز خلقن تزاتوگه خدمت ایتمگان علم باشقه آدملرگه الله اعلم خدمت ایتارمیکان . داود علیه السلام بنی اسرائیل گناهلیلری بله قاطشرغه آرالاشرغه آورایغان ، دین کنچیلگی اچن آلارننگ بظقلق لرینه رضا بولمغاندن .

الله تعالی‌دن وحی کیله ای داود یاخشی وجونی آدملرگه سین کیراك توگل آلار اوزلریده کونلگان . بظقلرن وقبیقلرن طووی یولغه کوندرودن سیننگ نفسگ خورلانه‌می دیب ارشبراق خبر کیلو بله داود علیه السلام حزر بوخبردن اویانب ، الله تعالی قوشقانغه بوی بیرب بنی اسرائیل گناهلیلرینه قاطشب ، وحیم ویمشاقلق بله اوگتلاب بارصن قولغه آلمش . کونلو وقتی یتمگانلرگه اوگت فایدا بیرمگلن .

بر بالقچی آولاغانده اکرن آولاصه بالقلی صو بولصه بالقده کره
همده جه تمه سیده جرطلمی . ایندی نیچك کیراك آلای یرب دبر شاطرایتب
قوسه بالقده کرمی جه تمه سیده جرطله . زمانبزده بولغان مسلمانلر ، نی چاقلی
گناهلیده بولصنلر موسی علیه السلام زمانداغی فرعوندن گناهلی بولماصلر ،
چن صوفی روشنده یروچی حضرتلر موسی علیه السلام بله هارون علیه
السلاملر كوك یاحشی بولو احتماللری یوق ایندی اشلر شوشلای بولصه
الله تعالی فرعونننگ ایمانغه کیلماسن بله == بله طرب موسی وهارون علیه
السلاملرغه الله تعالی ایته سز اول فرعونگه یمشاقلق بله ایتگز شاید او گتنی
قبول ایتار یا حدای تعالی ننگ عذابندن قورقر دیب . بوسوزلرنی اویلاب
قاریق اصول قدیم ایالری ، اصول جدیده چیلرنی گناهغه تمام باطرب مسلمانلقدن
آیرب قویه لر . آلار شولایوق فرعوندن ناچار میکانتی ؟ اوزیننگ بار اشلرن
یاحشی صاناب قاطی سوزلر وکفرنی آطوچی حضرتلرگه موسی بله هارون
علیهما السلاملردن زورراق مرتبه بیرلدی میکانتی؟ بولماص ! قیامتکه چاقلی
سجده ده یاطصه لرده اویلاب قاریق یوق نرسه اچن آدملر بیزدرب مسلمانلرنی
طاراطب آزاو بیزار کیتروچیلرنی اوقمغان آدملر زور حضرتلر شولای دیب
ایتب یرب دنیا آخرة خور بولالر .
حضرنده نفسکه آور بولصه ده ، آخری انشاء الله خیر بولر . رسول اکرم
زمانده صحابه لر بیك کوبکه ایرشسه ده ، اسلام ضعیف وقتلرده رسول اکرم بله
مکه دن مدینه گه کوچب باروچیلرغه ، ینه ده مدینه ده بولوچیلر رسول الله غه
وصحابه لرینه یاردم بیرب طرولرینه قارشی عربچه ایتسه ك مهاجرین بله انصارغه
رسولك اکرم آطاب خیر دعالر قیلدی . چونکه اسلام ضعیف دشمان کوب .
حزرده مال صرف ایدوچیلرگه ترلی سوزلر قلاقلرینه کرگاچ تشویشده تشب کیتار .
شوننگ اچن خیراتلری برابرینه ثوابده شول مرتبه کوب اولرغه تیشلی .
مجلسلرده بلر بلمی طرشطرب اوقطوچیلرغه قارشی آقصاقاللی حضرتلر ایته لر
دینتی بظارغه کرشدیلر دیب بیك ایسکه کیله ، صوڭ حضرت ، قارطایدڭ آولده
لـ٣ـ ٤٠ یل دین ایراتوچی بولب كوبمی مسلمانلرغه خدمتڭ تیب نیچه

اوقی

اوقی یازه طرعان آدملرنگ بار ? دیب ایترگه • یزنی جرطوآور ، شول کیبی قاله
سوز بله یکب نچقرشب دینگه خدمت بولمی بلکه طرشب ایراتب همتکنی
آدملگکنی بلدر • صبی بالا عقلی کوك عقللی آدملر اوز اشلرن انطب علما
اشلرینه کرشکان بولب خراب وهلاك بولولری بیك یاقن •

ای مسلمانلر ! هیچ قورقماغز علم ایرانب آخری خراب ایمش صبی بالاده
منگار اشانماص • براو سیگه نماز اوقمه آننك آخری خراب دیب ایتسه
اوقماصنگ منی • بو سوزلر باشقه‌چه قطرطه آلمعاچ بالالرعه اولم آیو کیله
بوری کیله دیب ایتو کوك • نیچه زور مرتبه‌ده بولمش عالملر ایتب طرالار •
بز علمنی شریعت قوشقانچه ایرانماسا کده یعنی جوتنی اوی بله اوقماصاقده
علم آخری بزنی طوری یولعه صالدی دیب . مونی کوب عالملر بله‌لر •
قایصیلری ایته اول یاکه‌چه اوقطوچیلر ایکی فرض جیلمی سبق اوقعاچ نماز
اوقمیلر ایمش • بوسوز ۲ - ۳ - یل بر بیك زور ایشان حضرت مجلسنده
بولدی . باشینه آط تیپمگان آدملر مندی وسوسه‌گه اشانماصلر . درسن کوریم
دیگان آدم باوب یرب کورسن • خیر بارصه‌لرده کوکلده حسد بولودن
عادتده بولمغان اشلرنی کورب وفیدالیلرن آصلا کورمیلر • دشمانلق هرقاچان
شولای بوله • براونی برکشی دشمان کورسه آننگ بتن قلنمشی کیلشمی ،
نی‌ایتسه سوزی عیب ، دوست کورگان آدمی ئه‌لله نیچه یمان اشلریده کورنمی
صیه • دشمان کوز بله قاراصانگ ئلله کملردن عیب طابله • طرشطرلب
اوقطلغان بالالر ، طهارتنی آلدوب قاراب ایراتله ، نمازنی هم‌اوقطب کورساتلب
ایراتله ، وبوته‌ن ادبلرگه بیگراك طرشطرلب ایراتله • بالا آطالری بالاصیننگ
آلعه بارون بلب وکورب طرالار ، بالاسی حالن بلگاچ دشمانلر سوزینه قارامی•
بالا ، سبقن اوقب قاری یاحشی اوقی اوقمعان بیردن هم اوقی • یازو طانب
اوقی نی یازدیسانگ حضر یازب قویه اول توگل اسملر عربچه بولعاندن ممکن
قدرلی آلارنیده درس یازه حمیدوالله صافیوالله دیب قویمی حمیدالله صفی‌الله
دیب یازه • آطا بر آز بله طرعان کشی بولصه ، بالاده بوحالنی کورگاچ
بوطاوشلر وبو نزاعلرنگ دشمانلقدن ایکانن آکلی • بوآدمگه دشمانلر

قطرطرعه ططنه‌لر آلار نماز اوقمیلر ایکان سلفلرنی وامام اعظمنی سوگه‌لر ایکان دیب • عقللی آدم بولصه بوسوزلرگه‌ده قطرمی باشینه جیب آله • علماء آراصنده مندی حاللر منهدی اشلر طولب بتکان ایکانن کوزی کورسه اوقب کورمسه یاحشی عالملردن ایشتب بله‌ده قاطشمی اوز یولنده یری •
بارا بارا حقلق انشاء الله أسکه چمار ، جای کنی چبن آدملرنی خفا قیلب برچب یرسه‌لرده ، قش کنی یوق بوله‌لر • ای عزیز قارنداشلر ! مسلمان بالالرنی اوقطوعه عمر اوزدووچیلر ، بوسزنںگ قاطی خدمتگزه ، وجانعزنی کیسب وطوناب آلوچی ، قاطی سوزلرن تحملگزگه (یکلاوگزگه) قارشی تربیه‌لری برنرسه‌گه‌ده طرمی • خلقبز اوزنفسلری طورصینه وقباحة اورنلرعه مال صرف ایتوهیچ آورعه‌وزووعه‌صانالمی • اما علم طورصینه وایراتوچیلرگه بیرلگان آقچه‌لرنںگ آورلعی چیکدن طشدو • کورگز بر شاگرد برمسلمانعه برطاباق بوچطاقوای کعزنںگ ایکی یاعینه یازه - ۲ - ۳ تین آقچه بیره‌لر •
روصچه بر کانثویرط طشینه برار یولغه ل تین آلنه هم بیره‌لر • سببی بوش اوقلعان علمنںگ قدری یوق بوش نرسه قاچان قدرلی بولصن • آزاب بله مشقتلانب طابلعان نرسه قدرلی بوله •
علماء متأخرینگه خداینںگ رحمتی تشسن آلار یراقنی اویلاب ایزگی اشلرگه آدملرنںگ قزعوی آزایه باشلاعاچ علملرنی وامامتلرنی صاقلاو اچن (اجره) بله یال بله اوقطو درس دیب فتوا بیرگانلر کتابلر طولی • هجرتدن ل یزگه چاقلی علماء متقدمین دیب آطالب ل یزدن علماء متأخرین اسمن آلمشلر •
حضر ۱۳۲۳ یل علم قدرن قاراعزنی مرتبه‌ده طابارصز • آطا بابادن کوب ایرانب یایسه اوزلرینه توفیق بیرلمش بایلرمکارقدری مسجدومکتبلرنی آوربولسه‌ده تربیه‌له‌ب کیلدیلر ، قیامتده آللاورنده بولصن ، اما قارا خلق کوبسی بایلارعه صالنب طرب ، بالاصی آتای مکتبده اوطنعه ل۱ - ۲۵ تین آقچه صریلردیسه اوطزقرق‌تین آراقیعه بیروبرنرسه‌گه‌ده حسابلانمی دین وآخرة اچن یکرمی‌تین بیروگه حالندن کیلمی ، یاکیلسه ده بیك آورلق بله . حتی یرطخوجه‌لری چاباتاعه دیگان آقچه‌نیده اچب قایطارلر . ۳۰ - ٤۰ تیننی قزعانب مکتبکه اوعلن

بیرمسکه

بیرمسکه حضرطره . اصول ج . ایالری یال آلب اوقطه‌لردیب قطرطسه‌لرده اوزلری اکرنگنه یال آلب یال بیره‌لر ، زورعلماءلر بلمی‌فتوابیرمگانلرشول ! یاڭه‌چه اوقطودن طـاعن آلارتیـزبلب تیـزانطه‌لردیب جیـره ندرالر ' آلارشیطان سبعی اوقطه لرایکانذیب ' ایتام مکرورچه اوقعان بالالراوقمانلرن برده انطمعانلرقایان کتاب آچصاڭ شوندان شاولاب اوقیلروقایان سوزصراصاڭ برده ترتلمی جواب بیره‌لر . یه‌عقلنگ بولصه اویلا ! بوسوزمنی ؟ باری مسلمانلرنی آیروعه برطزاق . خدایدن بعضی سوزلرایسته طراصی بولصه انطلمی ، قایسی برنرسه‌لرئه لله قاط قاط بولمعاندن تیزره‌ك ایستان چعه کیراك ایسکیچه‌کیراك یاڭه‌چه بلوبله بولصاده . بارایرنـگان ایسته‌طرصه علمنی قایه قویارجیرطاپماص ایدنگ . مندی سوزیازوئه زگنه طانعان آدملرکوڭلن بظصه‌ده عقللی آدملر بوسوزلرگه آلدانمیلر . براونـنگ ٢ ـ اوعلی بولب بلاوغه چیتك تگونی ایراتمك‌بوله برسینه طاوارنی کیسب وکورستب ئه یتب بیره ، ایکنچیسینه کیسبده وکورستبده جب‌اجلری یاصاب بزنی طعب طعب آلای ایت بلای ایت‌دیب ایره‌ته ایکسیده برچاماذ هنلی بولمانده ، نیك ایکنچسی شول چاقلی بلدورگه طرشب ایراتکاچ بلماسن . قاره خلقده چنلاب چنلاب جلاصاڭ صوقرکوزدن یاش چعه دیلر . هرقاچان براشکه چن کوڭل بله طرشلصه بولمی قالعانی بیك آز ، اصول جدیده‌دیب سیلاگاندهئلله نیدی یاط نرسه‌نی آڭلاب ، نی ایکانن بلمیچی دشمان کورب یروچی آدملرآزتوگل . اوزی‌اصول جدیده بـله بلعانب بتکانن بلمی . صاماور چای باراسبابلری‌بله اصول جدیده شرپی ویری طرعان آوبالری واستنده کیگان قصقه کولمگـی ایتب صاناب بتررلك توگل بارده اصول جدیده . اوزی اصول جدیده دیب برسوز ایشتسه حزوتسینه‌چغب ترلی ناچاو سوزلرئه یتب آلاونڭ مسلمانلعن انطب قیلعان عمللرن یوعالطه‌لر . منه سزگه حقیقه (چنلق) طاطارچه عنه اصول جدیده معناسی بالانی بلدورگه بیك طرشب اوقطو دیکان سوز . باشقه برده یاط وبلعانچق معنا آڭلاماعز . براونڭ ایکی خدمتچیسی بولب ' برسی باینه فایدا کیتررگه‌جان وکوڭلدن طرشب‌یری ' بای فکری واویی اچن اوزاوین

یوعالطه بو آدم بایدن زورحق آلب ، مرتبه‌سی یوعاری بوله . ایکنچسی آط اولسه ایت آربه والصه اوطن آشاو بایدان اولم خدایدن دیب سلکنب کن وآی اوتکاوب یری بو آدمنگ بای‌یا ننده‌ده قدری‌طرشوی‌چاقلی بولب کننکچی حقن آله . یا گه‌چه اوقطوچیلر کوبسی جانن قزعانمی بیك آکلاطب یاشدان یازوططدرب ، برگه برگه نمازنی صفلاب اوقعان کوك ، بای وفقیرلرن آیرمی ، وصاصی ایسلی‌لرینه قارامی ، بلدرتونی آلعه‌آلب اوقطه‌لر . ماقطانب ایتیم خدای‌تعالی آندی خلقدن اوزی صاقلاصن ، ٣ ـ ٤ یل مکتبلرده ایندی بالامدن بولمدی‌دیگمان بالالرنی بزلرگه کیتترب الله‌تعالی یاردمی‌ایله‌آز آزبیرب حرف طانطدرب آزابلی آزابلی اوقی ویازه بلگانلری بایطاق بولدی . تیمروطاش ازاق اشقوبله شمارعان رآشالعان کوك طرشه طرشه آورلرده بوله . درس هر براشنی سبیکه گنه سیاب جووب آلغان کوك ایتوچیلر یا عنده بولمیم . آنگ اچن قایصی بالالر یاراطلوده آور ذهنلی بولب حضر بلب حضرانطه ، مندی یالالرده یزگه ٤، ل ، ٦ چعار . اماطرشطرونگ جای بله اوقطونگ بیك زور یاردمی بار . منه قاعب صوعب ایتمیم حذر کوب یللر بالالر اوقطوده کوب تجربه‌لر آلعان برایراتوچی ، زورئه‌اله نیچه یزشا کردکه حواجه بولعان ، وهردرسدن‌سبق بیروچی مدرسدن آرطعراق اوقطه . داملانـگ صبـی بالانی اوقطوده اوزندن بیـك کوب کیم اوقطوچیسی چاقلی اوقطه آلمعـانی مرتبه‌سینه کیملك بیرمی . معلم عمرن شوکارصرف‌ایتب کوب تجربه‌لر آلعان . مسلمانلرحالن آکلاب وقزعانب ذهنلریرتوچی زور حضر تلرگه، اوزلرینـگ مدرسه‌لرنده معلملریتشدررگه کیراك ایدی . معلملرگه اوز آلللارینه براورن حاضرلانسه بیگرا کده اوقطولر قوتلی بولب ، مسلمانلرنـگ قوللاوندان جیتا کلاوبولرایدی . مینم قصقه‌عنه اویمده‌بومعلم بولب چقمش آدملرگه امامـر یانینه‌اورناشو مفتـی‌الاسلام طرفندان طیلمش بولصن ایدی . علمأمعلملردن‌قورقولرینگ برزورسبییده شوشی ٢ ـ ٣ یل امامعه‌معلم بوله‌ده‌امامنگ اورننی اوروتاقلاشه‌لر . اوزگ اهل کسب بولب برآولده‌بایطاق زمان کیبت آچب استیکه براوطاعی کیلب کیبت آچوون آیرماچق یاراطمیصگ بوده‌گل‌شوشلای . کوز

آلدبرده

آلدبزده یاط دین معلملری آول صاین راحت اوقطب یاطالروئیسلرینک بومعلمگه حسلدی اصلا بولمی ، سببی معلملرگه رئیس القوم بولومرتبه‌سی بیرلمگان . منه اشنسی یولمه صالوشوشلای ایتوبله بولرایدی . ایندی بواویم خطا بولصه آرقامنی قولمزعه طظدم برفکرم ایتب ته یتام . ایندی ای مسلمانلر ! الله تعالی رضاسن استاب ممکن بولمان قدری نیتنی درسلاب ، مسلمانلرغه بوخدمتنی آلمه آلب ، جان وکوکل بله طرشب ، دشمانلر اوقلاوینه توزب وتشلرنی قصب آوربولسه‌ده چداب ماقطاو ویامانلاولرینه قارامای اشلاربزدن قالمیق لا ! . ایمانلری بتن آدملرگه ثوابلری یازلب بتارلك توگل . وسزعزیزقارنداشلرم ! بالااوقطوطورصنده هیچ بروقت آورایب طظقان راصخوطعزنی کوبکه‌صاناماعز . اماحرام وناچاراوونلرعه بیرووطظودن بیگراك صاقلانه کووگزلر . علمگه واوقطوچیعه بیرلگان ماللر ، دین اسلام قوتلاب صوعشقه طظارعه بیرلگان ماللربله بربولرقیامت کننده . اسلام کتابلری ماقطاعان اشلرده آلار آلده . بز برصالنعان ایگه کررگه طاوطشب نزاعلرچعارب دنیانی طوزدرب بتربطرابز ؛ ایگه براو برباچقیچ بلهٔ ذکره ایکان برسی آلای یارامی قارط حضرتلرشریعتکه خلاف دیلردیب شوشندی یوق نرسه‌گه‌طاوش چعارب مقصوددان یراق بولابز ، بزگه صالنعان ایگه نیچکته کرب باچقیچ بله‌می یایسه ایکی صایعاقنی صوزب قویبمی اچینه کرب اوطروکیره‌ك ایدی بز بربزگه شوشی ایگه کروطورصنده دشمان بولب بتدك . بحث گیتسه شولای بوله اول بارده بولماصقه قارشسی . یا گادن قایطب ته یتام ای مسلمانلر ! اوزآراترلی بهتانلرسیله‌ب ، نیچك بیرلر وکوکلربزنی کوتاوب طره‌ایکان ؟ شریعتده بهتان (یالا یاعویوقنی‌ایتو) کفریاتنده بولب اچ توبه‌گه باغلانمشدر ، قایصی گناه برتوبه بله یارلقانه قایصی ایکی توبه‌بله یارلقانب یوقنی‌ایتوگناهسی اچ‌مرتبه توبه‌قیلرعه باغلانمشدر . بهتاندان توبه قیلماعانده باشده شوشی بهتانتی مندان آری برده بولماصدیب کوگدن برکتر . ایکنچی سیله‌گان آدملریانینه بارب مین‌یوقنی‌سیله‌ب یرگانمن‌دیب اوزینه یالعانچی‌اسمن آلر . اچنچی کمنی سیلاگان شونی بحیللاتر ، راص توبه بولب‌یتسه‌یارلقانوی امیددربهتانتنگ زووگناه‌بولون ٣ توبه کیراك بولعاندان اویلاب بلرگه کیراك .

قایصیلری یوق سوزلرنی چعارالر خدای تعالی ایالرن اوزی بلر ئه لی هر کشیدن ایشتکان سوزنی سیلاب یروچی عقللی آدم بولمیچی یالغانچی اسمن کوتاره در . خلق آراصنده بیك قدرلی وصوفی اسمنده بر حضرت بروقت بای برطینه کیلب صوعله . بای افندی خادملری بایعه حضرت باردیکاچ اچه طرعان چنایاعن طاشلاب چعه ده ایده حضرت قایان کیله بلدڭ ، برکنده اوزب کیتوکنی ایشتب میڭه کرمی کیتویڭه برچلب قالغان ایدم دی . حضرت ، اینه یاحشی آلایصه بز براقدان کیلدك وقتڭ بولصه قونبده کیتار ایدم دی . بای اینه باش استی حضرت شغلم برده یوق اوزم بولماصامده قاراوچیلرم بار . حذرایالدی ایشگی آچله یاچقچدن اکرن وقاربله منه ای ایشگی آچله ، حضرت سلام بیره بای سلام آله . کرب اوطرب قولنی بیك کوتاروب دعاء قیله ، حضرت ملاولی حاجی بارعزده سلامت طراصزمی . بای الحمدللمه برتاب طرابز حضرت سینڭ دعاکده اشلاربز بیك یاحشی . اول آراده کوبته اوتمی صاماورقایناب کیله بای چای صالب صاماوریانی ترلی تملی آشلاربله طوله ، حضرت برمای صومصاصن آشاب بال مای بله آنڭ استینه برچنایاق چای اچب بیرگاچ : ملاولی تیره یاق ملالری نیچك یاحشی طرالارمی ؟ بای حضرت یاحشی طرالرده طرون بزنڭ بوتیره ده اچ ملا ایسکی حضرتلرجولندن چعب اصول یدید بله اوقطب آزابلانالار . بوتانلری حدایعه شکر ایسکیچه اوقطه لار . حضرت آلار کملر صوڭ . بای برسی صدری برسی علی برسی عارف حضرت آه آه شولا یوق اوقطه لرمنی . بای ای حضرت برکن ئه لی ایکسن بازاوده بیك سوکتم سزگه نیك ایسکی اوقطو یارامی آطالرعزعه یاراعان ایدیدیب ، آچووم بله ترلی ناچارسوزلرنی قویمادم . حضرت آلاوعه اول ازآلارنی کملردیب بلهسڭ آلارشیطان سبقی اوقطه لر . بای حضرت مین آلارنڭ یزلرنده کوراسم کیلمی ایکی آطنه بولر برسی اوطنه دیب ایکی صوم آقچه صراعان ایدی طاعن قاطیراق سوکب ایسکیچه اوقطاڭ ل صوم بیرم دیب بیرمی چعاودم . حضرت بای بیك یاحشی سوککانسڭ بدعتچلرنی شریعت سوگار گه هم آلارعه قاطی طروعه قوشه . کچڭ یتکان چاقلی آلارعه جفازیان صاله آلصاڭ صال . بای شولا یوق حضرت آلارنڭ اوقطولاری

شریعتکه

شریعتکه خلاف منی • حضرت نیك خلاف بولماصن ولی حاجی بای حزرگه
چاقلی نی قدو علماً اوقب عالم بولعانلر کتابلر چمارعانلر اصول جدیده بله
ارقمعانلر • بای : حضرت آننگ ایکسن مین ططامده سوگام آلارمیگه قاوشی.
ایته آلمیلر . بوسی حضرت ئه یتام بیت آوزینه شیطان تکرگان ' آنصینه جواب
طابب بولمی • مین آگار ملالردن یارطی یارطی ایشتوم بله سزنگ اوقطوعز
بدعت دیب ایتام ' اول ایته بار بدعتده حرام منی ' حزونده قرآن کتابلرنی ماشینه بله
باصطر الار او قیلار بر عالم بدعت دیب شاشب یرمی ' یوعیصه قرآن کتابنی قول بله
یازونگ ثوابن ایتب بترولك توگل . قیامت کن عالملرنگ یاحشی کتاب یازعان
قارالری ' شهیدلر قانی بله اولچانر ' کتاب یازعان قارالرایزگی عمل یاعنده
بولب باصب کیتب اجماحعه کررگه سبب بولردی • رسول الله زمانده قرآن
طاراو بولب رسول اللهدن صونگ قرآننی جیوعه حاجت تشب ' قرآننی جیوعه اویلاب '
بایطاق آدملر بدعت دیب طرصه لرده عثمان رضی الله عنه قرآننی جیمان . قرآننی
جیو بدعت بولب ' اصول جدیده دو • طاعن اول ملا ئه ایته صحابه لر زماندن
بایطاق زمانلرعه چاقلی مدرسه لر بولمعان آلارده بدعت واطب طاشلیق منی دی .
طاعن مسجد منارالرن جیمریك منی دی باریده بدعت دی . طاعن ایته : سیننگ
یانیگه کیلب قطرطب کیتوچی حضرتلر اوزلری بدعتکه چومعانلردی . یرط ییرلرن
قارا ' وباشقه نرسه لرن قارا ' بدعت بولمعان نرسه لری آزطابلردی . سیگه جیگب
کیلگان یوزایللی صوملق کیمه لی آرباصیده بدعت دی . ' حضرتنگ یرطنده
چای و بار اسبابلری بله اصول جدیده بولب ' بدعتنگ ناچارلری ' سلفلرده شوندی
اشلر بولدی منی دی . مینم سلکنرگه حالمنی قویمی . بزنگ اچکاری باوب بولمی .
نه زك حضرت ایته اول آحمق شریعتنگ نه زك ییرلرن آگلامی صاطاشقان بولدن
چققان اول . آندی ملانی ایدیگه کرتمه میندان فاتحه یوق آلارسینی ایار ترلر .
بای ایته حضرت اول ایته متقدمین زمانلریده علمنی جالصز اوقطله ایدی ' صونگمی
عالملر بر مصلحتنی آلعه آلب سلفلر یولندن چعب اجره بله (جال بله) اوقطونگ درسلگینه
ئه لله نیتجه زور کتابلرده یازلعاندی . طاعن اول ملا ایته : امام اعظم زماننده آق کییم
کیگانلر شوکا کوره امام اعظم قارا کیم کیودرست توگل دیسه ده اوزینگ شاکردی.

استادندن اوتب وسلفندن بریاق بولب قاراکیم کیویاری اول توگل آدملر قاراکیم کیوایله ماقطا نشالر دیدیلر . طاعن اول ملاثه یته ابوبکر رضی الله عنه زماننده ایسرتکچ اچب ایسرگان آدملرگه ، قرق قامچی صوعارعه بولعان عمر رضی الله عنه زمانی کیلب اول قرق قامچینی آزعه صاناب ، سیکسان قامچی صوعارعه حکم ایتکان . آلارنیك سلفلرندن اوتکانلر ایکان دی . حکمة ومصلحة اچن ، وبزق اوی بولمسه سلفلرگه خلاف کیلوده انشاء الله زیان بولمسه کیراك . اول توگل یاوزاوی ، بولمعانده علمأ مذهبدن مذهبکه کوچونی یاری دیگانلر وآصاطلق استاب هم درست دیگانلر همده زور علمألر آراسنده مذهبدن مذهبکه کوچولر بولعان . نیچه ونیچه مسئله‌ده امام اعظم دریاچاقلی علمی بوله‌طرب اوزینگ شکرتلری اوزینه خلاف کیلسگانلری (قارشی) کیلسگانلری بولب بعض مسئله‌ده امام سوزی بیگوك قوتلی بولمیچی ، شکرتلری سوزینه فتوی واشانچ بولعان . امام اعظم آگار کیفی کیتمگان بددعاً قیلمان ، همده علمأ آلارسلفلری یولن طاشلاعانلرن دنیا خراب بولعان کوك ایتب یرمگانلر ، موافق سوز بولعانده سلفنکی واستاذنقی طرب شاکرد لرنکی بله عمل قیلعانلر . وکورکام وآچق ذهنلرینه تحسین قیلعان امام اعظم . ایندی مندی واقعه‌لر بیك کوب ، کتاب قاراره کیراك . شوشندی سوزلر بولعانده استاذینه خلاف اوی بولمانده نفسانیة وبطق نیت قاطشمعانده سلفلر طریقندن چقدی دیب ثه لله نیدی عاوعه‌لرچاروعه نیگه حاجة ایدی . اصول جدیده مدرسه‌لرنده فلان نرسه‌لرتگان نرسه‌لر باوایکان دیب تیکشرو ، عجائب وغرائب اشلرنی طارطه هم طارطرهیچ بر نرسه‌یوق باوی افتراء اول تیکشرو گه باشلانصه اصول قدیم مدوسه لرندانده ثه لله نیدی واقعه لرچعب ، اسلامیتکه بیك زورضررلاوصالنب ، پرده لرنی آچوبـله ، بنده ده بیرلاشمش غضب (آچو) سببلی اوکنوگه سبب بولعان اشلر بولماصن . الله تعالی قرآنده شوگمار کووه بربرنـنگ اشبزنی بربزگه تیکشرونی حرام ایتدی . سین آدمنـنگ آیاق یاعن تیکشرساڭ ، آدم سینڭ تزبطیاقلارگدان تیکشره باشلی . منه حضرت سیگه ایتسکان ایدیم منصینـنگ آوزینه شیطان تکرگان دیب شونـنگ اچن ایتکان ایدم . حضرت : آلارنـنگ سوزلرینه قارامه آلاردیننی بتررگه بریلر

بار

بارآدملرنی اوقطقاج علم قدری قایه قالر . قرآنغه یا کُعش معنالربیروب ، قرآننـک
تمن بترگانلر . بای سز بویا قطشوشی چاقلی قوتگزبله آلاونـک مدرسه لرن
یا بطرب واوزلرینـک اوکازلرن آلارصاتُک زورثوابلی بولرایدکُ . بای تقصیر
من آلارنـک آوللارینه بیك کوب آدمگه مال بیروب یرتام ، آلارنی قطرطب طارمار
ایتارگه بولدم . حضرت بارك الله . . . .
ای عزیز مسلمانلرم ! منه بوحضرتنـک نی ایتکانن سوزلرن تمام بلدگز ، دیننی
ازگنه طانی طرعان باینـک کوکُلینه نی قدو فسادارلقلری چاچب ، دنیاسن وآخرتن
جیمرب ، وکوکُلن علماغه قارشی دشمان ایتب چندی انبیامیراثی بولعان عالمنی
کورگز ! مندی ادملرنـک باربولولرندن ، دنیادن اوتب طرولادی ئه لله
نیچه مرتبه آرطـق . علماء اسمنده بولب یروچیلردان باشقه ده آدم آرالرن
بظوچیلر آزتوگل . بوحضرت یقلاعان فتنه نی اویاطب حدای لعنتینه تیشلی
بولدی . قرآنده الله تعالی ایته . فتنه چعارو آدم اوتردن گناهسی زورواق
بولردی . شریعت شوشی روشچه ایتب یررگه قوشه منی . یاحشی عالم بولصه
بای سوزن طنگلاب طرب آنـک تملی نعمتینه قارشی ، باینـک دینن واخلاقن ،
وصاطوآلوطو ویلرنده بولعان کیمچیلکلرن ، ایره تب چعارایدی . بوباینـک
هرکن اوقله طرعان نمازلرنده یتشمکان اشلری بتاولك توگل ایکانن حضرت بله .
بایعه ایترگه کیراك ایدی علماء آواصینه مینمچه آلارنـک اشلرینه قاطشماعانـلُ ئه لله نیچه
مرتبه آرطقدیب . بوفکربله یری طرعان عالملربارنده دنیالربزنـک عمرده تزالماس ،
بلکه آصطی اسکه کیلر . اسلامنـک بحتسزلـکینه سبب بولعان کشیلر دیساگده
یارار . کشی سوزی بله گنه ایارب یروچیلر ، بوآدملرنـک طشینه قاراب
زوروحضرت دیب یریلر . بوحضرت دریا قدر علمی بله نیچه ترلی گناهعه تشدی ،
هم بر مسلماننـک کوکُلن وفکرن بظب آنگار غیبت وبهتان یوللان آچب کوروساتب چقدی .
حضرت علی رضی الله عنه ایتکان آدملرگه مین عجبسنامن آلاسوزنی کشی بله یرته لار .
اما مین آدمچیلکنی سوزی بله یرته م دیگان . مثال برزوروعالم ناچاوسوز
سیلاسه ، اول زوروحضرت دیب آنـک سوزن برده قلاقه آلووعه کیراك توگل .
آنـک اچن شیطان بیگراك زورلریاننده چواله اول . اما براووطه آدم بولصه ده

یاحشی وطوری سوزایتسه بوآدم ، چن مسلمان بولون بلدرتب منگ سوزن جان وکوگل بله طکنا ماق تیشلی . ۲ ـ ۳ آطنه اوته جای کنی هواقز وراق برعالم یانده ۱۷ ـ ۱۸ یاشلك چاماصنده اوعلن اوطرتب ، بربایلـی آولدن اوتب باروعانده ، آطی طالچبراق کیتب ، ایدان ملاسینه کرم دیب چقصه‌ده ، بایعه کرونی اویلاب آلمش . بای قاپقاصینه کیلب صوعله ، اوعلی کرب سلام بیره برآزدان بای تشه آووراق کورشه‌ده سزکم قایان کیلدگز قایصی آولنقی دیب باورنده صراب یتکرگاچ یاوی کروسزدیب ئه یته . قاپقه آچله حضرت باچقچ یانینه تشب ، خدمتچیلر آطنی آلب کیتب حضرت اوعلی بله برگه باچقچدن منب ای ایشگی آچله حضرت سـلام بیره بای سلام آلب تورگه اوطرب تکلفسزگنه دعاً قیله . ایسانلك صاولق صراشالار . ازاق اوتمی صاماورکیله ، چای یانینه ترلی نعمتلر کیله بال مای برآز قابالاو هواقزوبولعاندان چایـگه بیگراك وقت بوله ، حضرت بـله بای آندان مندن سیله‌شه‌لر ، ۳ ـ ٤ چنبا یاق چای اچـله .

بای طراده حضرت تناگن میگه بربیك زورحضرت کرب چقدی ، بیك یساما ن سوزلرسیله‌دی . . . . .

حضرت : آلایوق بولرمیکان بریولی اشانب بتمه کتابده هر برایشتکان سوزنی سیلاب یروچیگه یالغانچی دیب ایته . نیچه اوتکان زمانلرده ، هم حزوزمانلرده‌مندی ایته‌لك آصطنده یرگان سوزلرنگ یزده‌ل ـ ٦ صی عنه درس بوله . آنگ اچن بزنگ علماً جماعتی آراصنده نیدی حاللربولمعان ، بوسوزلرگ انشاً الله بولماص ، بولعانده کوزکوروطاعی . ایگ ایزگی زمانلرده حضرت علی رضی الله عنه بله حضرت معاویه آرالرنده نی حاللر بولمعان . طاعن امام اعظم بله سفیان ثوری آراصنده نیلربولمعان . طاعن مالك بـله ابن ابی ذئب آراصنده نی حـاللر بولمعان . ینه امام احمد بن صالح بله امام شعبی آراصنده نیلر بولمعان .

طاعن احمد بن حنبل بله حارث المحاسبی آراصنده نیله‌ربولمعان .

دحی توبنراك عالملرآراصنده نیله‌ر بولمعان . آنلاصانگ بای سیگه شوشی یتب طرو . صحـابه‌لر آراصنده بولعان کیلشمگان اشلرطوروصنده هم باشقه علماً آراصنده بولعان کیلشب بتمگان اشلرطوروصنده بزگه کوزجمو قلاقنی طعو

تیشلی

تیشلی بولەدر • دنیاعه بزعلمأ آراصندەوخلقلرآراصندە بولعان کیمچیلکلرنی تیکشرواچن یاراطلمادق • بوسوزلر بای حزرسزگە قاطیدە تیەر اما اویلاب قاراصاڭ بالدان تملی بولر • بای : آلاین آلایدە حضرت ، میگەدە زور عالملر کرەلر آلاربارده اصول جدیدنیما قطامیلر . آخری خراب دیلر • حضرت : صوڭ زووعلمألردن برسی نمازاوقمە آنڭ آخری خراب دیب ایتسە ، نمازنی اوقمیق منی صوڭ ؟ حضرت دیگن نی ایترطکلاب طر اول سوزلرنی باشقە یاق بلە بولدوا آلمعاج ایتەلر • دینڭ بتن بولصن دیساڭ علمأ اشلرینە قاطشمە سین بلە طرعان اش توگل اول . اوزباشگدە بولعان اشلارنی ، هم جماعة ، وبالالرڭ یاعنداعی اشلارنی قاراصاڭ مکا و بوشا ماصڭ . سینڭ یانیسگە کیلوچیلرگە ایتب قارا • حضرتلر بواشلرگە سین نیك قاطشمادڭ دیب میندان قیامتدە صرالرمی ـ صرالماصمی دیب نی ایترلر • آلای ایشتکان برسوزنی سیلاب طعلب یرساڭ ، سینی آلوما لایلرشاری کوك ایتب یرترلر • بای : حضرت قاطشماصاڭ یاحشی بولرایدی کرشب کیتەسڭ شول • حضرت ایتە بایعە سیسگە آقطق فایدالی سوزایتام اوزڭ بولدوا آلصاڭ اوزڭ ـ ایندی ارزگدان بولماسە براوقی طرعان بالاگدان شول بیك زووحضرت دیب یرتکان آدملردن ، اوقطوطورصندە یا گەچە اوقطونڭ خلاف شرع بولون قرآندان یاحدیثدن کملرروایتی بلە قای زمانلردە بولمش کشیلر ایتکانلر ایکانن برارگنە یول یازدوب آلدەصاطاشقان مسلمانلرعە زور فایدا بولب اول اویسلاوندان قایطرلرایدی ٬ آندان اول یازونی قایصی اورنلرعە کورساترگە یبروگە بلرلر ایدی • بای آلایصە یاوی ۲ ـ ۳ بیسك ضور حضرتلرم بار آلارعە سیلەب قارارم • حضرت : ئە للە کمگە ایتساگدە بزنڭ شریعتدە حرام وحلال بولعان اشلر ، یازکندا گی قیاش کوك . هرکتابلردە حرام وحلال ـ آیرماچق دیب کتابلرطولب بتکان • بای : حضرت سین یاحشی ایتەسگدە بزگە قاطشوبردە کیرا کماس ایدی ، حضرتلر کیلب سیلە گاچ طاعن یا گارب کیتەم • حضرت : مین سزگە بوبرصاماور چایکزونعمتگزگە قارشی ، اسلام دینی محبتی اچن برآزسوز طاعن ایتیم طکلاب طرصاڭ • بای یاری بیك طکلیم • حضرت : مین بویاقدە

کوبتاندان بیرلی چققانم یوق ایدی ، حضر برسبب بله سز نسڭ آولدان اوتارگه طوری کیلدی . اوزمنڭ تڭلای باشقه چاقطه عادتم یرسام ملاسینه کرام آنڭ اچن اوزایشڭ ، کوب وقت اوزایشڭ بولعاچ کیلشهسڭ سوزلر بولماندهده آرادهبته • مینم اوزمده شوشی خلق بار علمأ بر نرسه طورصنده برسی برسینه قارشی کیلسه لر ، شریعتسکه وعقلعه قایصی یاقلار نقسی یاقنراق شونی آلام شول یول بله بارام • مڭار قدر خلق آراصنده بولماصهده . اما بزنڭ مسلمانلر عجائب عادت دیب اوله لهرده کیتهلر . حزر زمانده برتولی علمأ اسکیچه دیگانلری اوقوقدوی قالمی بارده اوقعاچ دیب ایتهلر اوزیمه ثهللهنیچه ایتکانلری بار • علم ایراتودان مقصودلری قدرلانب حرمتلانب یروبولصه شولای اوقطو آزراق بولویارار ، کوب نرسهنڭ قدری بولمی . اویلاب قاراصاڭ بواویلاری بردهیاراماعانن اوزڭده بلرسڭ . رسول اکرم صحابهلرنی ، وصحابهلر ، تابعینلرنی کیچنده کندزنده ایراتدیلر علم قدری قالمی دیب طرمادیلر کوك تیه • اصول جدیده بله اوقطوچیلرنڭ اویلاری مسلمان بالالری اوقمی بلمی قالماصن لرنیچکته بولصه اوقط بلدرطرش . ایندی مین اوقطوچیلر یاعنده بولاصم کیله . علمأنسڭ کوب یرلرده برسی برسینه قارشولری کنچیلکدن بولب دشمانلق سببلی ، نی قدر قانلر توگوگنه سبب بولب کسکری بله بکریگهقایطب قالولری کتاب قاراوچیلرعه بلنگاندر • • • مین اوزم اصول قدیمنیده خورلامیم براو آنڭ بله اصطالق بله کوب وقت اوتکارمی تیز بلدرسه بلدره بیرسن اوقطودن مکتبلر صالودن بالانی سبققه یرتودان مقصودده بلدرودیب بلهم مین . ایندی براوترلیچه اوقطب قاراب اصول جدید بله بلدروگه بیگرهك فایدهالی بولون تجربه بله بلسه ، آثارنیك شاشب کیتاسڭ بلدرسن ، چابه طرعان آطنڭ باشینه نیك کوسك بله برب بیرسڭ . حضرت ثهیته : بای مین بلدرویاعندهبولوچیلرعهو باشقهمسلمانلرعه هیچده دشمان بولاصم کیلمی ـ حالمدن کیلسه بتن مسلمان بالالرن برده بلدرمی قالدرماص ایدم • بای : حضرت سزبایتاق فایدالی سوزایترگه وعده قیلما ن ایدگز • حضرت : یاحشی ای بای هروقت عالملرنی دوص کور . آلاردن کنناشمه . رسول الله نڭ آقطق وصیتنده ، عالملرگزگه کنچیك قیلما عزدیدی •

ایندی

ایندی برزووعالم کیلب اوزینک باواشلارن یا راطب باشقه مسلمانلرنـنک شریعتکه خلاف بولمعان اشلرن یاراطمی اوطرصه آنـنک اول سوزن قـلاعیکه آلمه برسندن کرسن ایکنچسندن چقصن . آنـنک سوزی بله مسلمانلرعه‌دوصلقکنی آزایتمه . ایندی برعالم آدملر آراصنده زورعه صانالماصاده عقللی سوزنی آدملرنی کیلشترو طورصنده سیله‌سه آنی آرطعراق دوست کورب ، آخرةاچن دوست طط . ینه‌ده مسلمانلرغیبتن سیلاب حدای‌تعالی‌نـنک نعمتن آشامه . هیچ برکشی بالاصن عیبی بله سیله‌مه . سیله‌سانک اوزبالا کده چیکسز عیب بله سیله‌رلر . آدم آرالرنده صووقلق تشره طرعان سوزلرنی ایشتـرگه طوری کیلگانده‌ده ، ایکه قایطب جماعة‌وبالالاویکه سیله‌مه یاط آدملرگه کوبتان سیله‌مه . ناچارسوزبله تلکنی پچراطمه ، وبالالرنک سیندن عادت آلب آندی سوزلرنی سیله‌وگه ایرانمسنلر . براوکیلب بای سینـی علی آبظی یـك یامانلی برده ایتمکان سوزلرنی قالدرمی‌دیب ، ثه‌لەك بله‌سیکه یاقن یولونی تله‌سه ، آنـنک سوزینه هیچته اشانمه . مندان بلای میکه مندی سوزبله کیلمه دیب ارشب ییرشوشی خلقده بولصانک جانیکه کیلب آنی منی سیله‌مسلر .

قاواوده زور حضرت دیب یرسه‌لرده مندی حضرتلر خسرت بولب قالـرلار . مسلمانلرنی چن کوکلدان دوست کورب ییگراك دشمانـنک نفس بله شیطان‌بولصن . یولدان باوعانده یولده آدم پچراعی اچندن یارطی آلطن کورنب طرصه ، باوبزده حزرآلطدان تشب پچراقنی آقطاوب طازاوطب کسه‌گه صالب قویابزده شریعتچه اش قیلابز . منه بزده مسلمانلر طورصنده شوشلای بولیق آدم برارترلی گناهدان بوش بولماس کشینـنک برگناهن کوروبله آنی جاوعه اتب تشرمیك ، اکرن اکرن آنـنک پچراعن طازاوطب ، مسلمان قاونداشبزدیب قولعه آلیق . بظق اشلرن ثه‌رجب یولعه صالیق . منه شوشـلای بولعانده حق مسلمان بولربز . بای سیکه طاعن ایتام بزنـنک خلقده برعجبراك اش بار اول نی‌دیساك ، ایته‌م : عادتده بولمعان اشنی براوقلصه ، شریعت آندان طیماعانده بولصه ، بزنـنک خلقارمنی حرامدان آرطقه یامانراقه‌ایساب‌ایته‌لر . ناچاربرنغی روش بله یروی پراصطوی کیملربله چن‌شریعت ططقان آدملردن

صانه له . براونی ماقطارعه طوری کیلسه ، بیك پر اصطوی برده قوپشی تو گل دیب ماقطیلر . یه ـ اویلاب قاریق ایکی کشی بار ، برسی بیك صاران آدملرگه فایدا تیرونی ایتکا نده یوق ، زیان وضرو یوللا رن ازله ب یری . کیمی بیك ازن طوبققه تشمه سه ده یاقن بولر . بورگی قش کیه طرعان ، طشی مایلانب بتکان . کیم جیکلری بیك طاو بیك ازن بیلی ئه لله طاعی ل ا . چیتك ، کاوش برصوم ایللی تین یا ایکی صوم بولر آشاواچویده اوزینگ دولتینه کوره بیك ناچار بورچی یوق . خلقبز تللرنده مندی آدملر وبو روشده ، یروچی حضرتلر بیك ماقطاولی . ایکنچسنی وقتنده نمازن اوقی ، اورنی بله دولتن فزعانمی مسلمانلرعه یاردم ایتونی کوکلگه صالب یری شریعت قصماعاچ کیمنی یاحشیصن کیه بورك قارامی ، آقمی چیصطه بوله . کیمی تگوروشیده زمانچه بوله . بیك ازن بیك قصقه بولمی . آطون یاحشی بوله اوزمالی بولعاچ آدم حقی بولمعاچ شریعت قصماعاچ نیك یاط کوریك . اس باش طورصنده ، حلالدان بولب تکبرلك قاطشماصه شریعت قصمی . قب قزل قان کوك کیم کیمه شیطان زینتی بولردی . نیت بطق بولصه حضرتلرنگ یم یشل چاپانیده حرام بولر . نیت بزگه معلوم توگل . آنی الله تعالی اوزی بلوچی . ینه ده مجلسلرده آدملرنی سیله شب اوطرعانده اول حضرت چای اچمادی ، یا کهشیکر قاپمادی دیب ماقطاله . بای مین بوسوزلرینه قاطشاصم کیلمی ، آننگ اچن حرام اشلرنی قویوبله وصا قلانو بله ماقطالرعه تیشلی . هر برجوننی حضرت مجلسلرنده غیبت ، ومسلمانلرنی حورقیلب اوطرولی بولماصن همده آدملرگه ده ، غیبتنی قیلدوماصن ، حرام اشلر بولعانده ، مجلسدان چعب کیتسن . یایسه آشقه چاقروچیمه باشده مجلسده غیبت بولمصه باوم دیسه ، یایسه آدم حقلرندن بیك صاقلانب ، فرضلارنی وقتنده قیلصه ، شوشندی اشلرن ایتب ماقطارعه تیشلی . چای شیکر قاراب طروده ، وکوزگه کورنوده پچراق بولمعاچ ، شریعت پاك طازه دیب حکم قیله . تیکشررگه باشلاصاگ ، استکداگی مسکاو کیوملری ئه لله نیدی صوده ، وئه لله نیدی قوللاوبله طلطمان . بای : حضرت مین سوزگنی بولب بولصه ده ئه یتیم ، اول اصول یدیکلرنگ اوزمننگ بریاراطماعانمنی ئه یتیم ، آلار : آ ، با . وا .

طاعن

طاءن الف بیگه ، حرفلر آرطدوب چی ـ ژ یلر ـ گیلر ـ قوشب اوقطالر مین اوزم شوشلارن بیگراك یاراطمیم ، حضرت آلایمـی بای سین اوزنگ یـازو طانیصمگمی بای : اوزم طانی آلمیم آلایده ازرەك بلام بالالرم بیك یاحشـی طانیلر ، برسن برایکی یلدان مچت صالب ، برآولعه ملاایتب قویارم .

حضرت : براوعلگنی مینم یانیمه قرنداش کمز بله استال یانینه آلوب کیلده قاراب طر . حضرت قلم آلب ازن ایتب طایاق کوك بوروشده ـ ١ ـ قویه باشینه آوقلی برنرسه قویه آ ـ صری نی طاوشی کیله دیگماچ بای اوعلی آ ـ دیب طاوشلاطب یبره ـ با حرفن طاءی . شولای ایته . کم ایتسەده همان ت ـ حرفی آورطندن الیف کیلسه تا ـ بوله کم ایتسەده بوحرفلر شوشـی روشلی بولعا نده مسلمان اوقصەده اورس اوقصەده برروشلی بوله ، اول آوبا ـ طال ـ تەوته ـ بر حرفنـی برشینه قوشا رعه ایرا توگنه الف بـاشینه آرقلـی صزبراق قویلصه آبولب ـ ر ـ حرفن قویلصه آربولب ـ ردن صونگ الف قویلصـه منه آوبا بوله بارده حرفلرنی برسینه برسن قوشـا و اچنـگنه اوزلرینـگ یازو ایراتکانده یته آلدم اوّل آلدم دیب یازولاری کوك ، قرائت قاعده سنده اصول صوتیه دیگانلریده شوشی بولەدر . بای : آلای ایکان حضرت ، ایندی تشندم بزگه بیك قوپایطب سیله شه لر ، حضرت : علمأ آراصنده بار سوزلریده شوشـی روشچه تیشسـز سوزلردر . اول ـ چ ـ ژ ـ گ ـ حرفلری آلاو قرآنمه کرمیلر . باری اوزتلبزنی آنگلاطوعه یاودم اچن ابن خلدون رحمة الله علیه بربر وعجم اسمی بله آطالعان خلقلرنگ حاللرن یازغانده ، قایصـی اسملری عرب حرفلرینه طوری کیلمگانلدان ـ ژ ـ چ ـ گ ـ گ حرفلرن اصطلاح ایتب قویدم دیگان ، بخارا واطرافنده ئه لله نیچه عصرلردن یازله کیلب ، ویازلعش فارسیچه تفسیرلرده وفتوی کتابلرنده ـ چ ـ ژ ـ گ ـ گ حرفلری طولب طولب بتکان . ای حدایم عجائب مندی برده قلاققه یاغلمان سوزلرنی نیچك ، سیله ب یریلر . قرآن الك خط کوفیده بولب ، خط کوفیدان حزرگی روشکه وزیرابوعلی بن مقله قویعان . ابن مقلەنگ یازون تزاتب وکووکام روشکه قویعان ابن البواب حضرتلری . وفاتی ٤٢٣ ده هجرتدن بغداد شهرنده ، امام احمد بن حنبل

یاتنده کوملگان . اوقطوروشی اوزگارتلوگه ایسنگ کیتماسن ، یازوده کوب طاپقرلار اوزگارتلگان . حضرت طاعن بایمه سوزباشلاب . بزسزگه لل یاشکه کیلب برطوری کیلدك . الحمدلله چاقرمانده بایلارعه بار رعادتم یوق . سزگه، کرومده سزنسنگ خلق تلنده بیك آرطق چیکدان اوتسکان سوزلرنگ طولعان . مین شونی ایشتب طوقطه اوزن کوریم ئه لله علمیده بیك تیرانمی ، سوزلرن طکلاب بلگانم جاقلی اوگتلاب جفاومدیب کردم . قایصی بای آدملردن بیك یاحشی علمی بولغانلریده بار ، ئه لله نیجه اوکازلی ملالردن آرطق بوله . سینده علم یوق ایسکان ، اویلامی آوزیکه ، تلیکه ــ نی کیلگانتی سیلیسنگ ایکان ، ایشتوبله مین سینی برحکمتلی کشی‌می ئه لله دیب طرادرایدم . آلای طابمادم . یزیکه قاطی طوری ئه یتوگه آورایمه ، مین شولایراق ئه یتوچان ، اوزیمه طوری ایتوچیگه خاطرم قالمی . الله تعالی راضی بولصن باوبزدان ایندی حزرسیکه سوزم : دینم ودینام ئزك بولب برگه باوصن دیساگ ، ایمانلی برلووگنه شاطلانصاگ ، خدای تعالی فرض قیلغان اشلرنی قیلودان صوگ تلکنسی صاقله ! عالملر اشیمه کرشمه . باونده دوص کوروگه طرش . براوعالمنی خوولاب کیمستب سیله سه آگا وراحستلانب اوطرمه . اوزگنسگده باراشلارگ یاحشی بولب یتمگاندر . آدملرنی سین اچ غیبی بله سیله گانده ، سینی آدملر . عیبلربله سیلیلر ، اوزآلدگده حاجی افندی دیب طرسه لرده . مسلمانلرنسگ یاحشی اشلری بله سیله ش . ناچارلرن طاشله ، خلقلرنی تزاتووکیلشترو اوینده‌یر .

وعظم ، اوگتم بتدی ططصاگ یتب طرر . یوعایصه مین سیگه چای‌طابماعاندن کرمدم آولم حدایمه شکربیك یاحشی تربیه‌قیلالر ، کچم یتماسلك بورچم یوق ، یرطییراوزبزگه کوره بارده بار ، قناعتم بیك زوو . سزنگ میگه بودولتگز برنرسه‌ده طرمی ، آلای بولصاده هربر مسلمان بایلارنده بولعان ، دولتلرن آخرتکه یاردم اچن بولعان مال بولصندیب دعا قیلام ، بای : حضرت کرویکه رحمت ، اوورامدان کم اوتسکانن قایان بلاسنگ . حضرت آط حضرمی بای جیگملگان . حضرت حوش سلامة بولعز ، السلام علیکم دیب چمب کیته . ای‌مسلمان قارنداشلرم ! منه عالملربز شوشلای بولصه ، بزنگ دنیا وآخرتبز

نیك

نیك تز الماص ایدی . آیرماچق تز الرایدی . همده مسلمانلر بر برسینه دشمان بولماصلرایدی ، عالملر بز شوشلای کیلشترویاعند، بولولری ، چن عالم بولولرن بلددب بلارنی پیغمبر لرمیراثی دیرگه بولرایدی . قایصی حضرتلرنڭ بدعت ایالرینه قاطی طریق دیگانلری زمانه‌سینه گوره اولده بولعان . آلابدعتی منه امام احمد بن حنبل زمانتده قرآن مخلوقمی توگلمی برغاوغه‌چعب ' قرآنتی مخلوق دیب ایتوچیلر کوك . آخرتده حدای تعالی نی کوروبولماصدیب ایتولری کوك . ینه حدای تعالی گه براورن بیلگله وکوك ، وبلارغه باشقه لرکوك بولعان ' آلاراسلام قوتلی زمانلرده قاطی طرب فایداطابقانلر . حضرگی زمانده حضرتلر ططب آشی طرعان قاشقلر ، وایله کلر ، وپچاقلرباروده‌بدعت . ایگ زوراوپکه وزوربلا آدملرنی قطرطب یروچیلرگه . الله تعالی قرآنده مسلمانلر آراصن کیلشتررگه‌امرایته (قوشه) مدینه‌ده اینکان حجرات سوره‌سی ۱۰ نچی آیتده

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم

﴿ انما المؤمنون اخوة فاصلحوا بین اخویکم واتقوا الله لعلکم ترحمون ﴾

الله تعالی ایته مؤمنلر و مسلمانلر برسی برسینه قارنداش ایندی قارنداش بولعاچ آرالارن تزك قیلغز کیلشتر گزدی . الله تعالی نڭ تزکلك بله قوشوینه قارشیلق قیلماعزدی . ای قللاوئم شوشی ، کیلشترو یاعنده بولصاعز شاید (شت) رحمة قیلنمش بولر سزدی . براو بظو یاعنده بولصه الله تعالی گه قارشیلق قیلوچی بوله . قولنده‌ازن تغسیرلری بار عالملر قاراعز نه لله نرسه لر کوررسز . کیلشترو ' وکیلشوده نه لله نیدی حکمتلر باربرگ بله برگنڭ پرده‌سی جرطلمی ، محبة اورناشه . کیلشو بولماصه ' آچوبله ، شیطان کرشوی بله پرده لر جرطلب ، عیبلر دنیاعه چعب جراکلرگه قانلر اورناشه . کتابلرطولب بتکان (برمسلمانی درس سوزبله کیلشتره آلماصاڭ ' یالعان بله بولصه‌ده کیلشتروگه یاری) دی . یالعان حرام بولصه‌ده . آدملر آراصن کیلشترو پیغمبرلرکدان برطاوماق بولب ، آدملر آراصن بظوسحردان بولعان برطارماقدی . رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ایته : حدای تعالی قاشنده آدملرنڭ آوطعی آدملرگه‌فایداتیرگانیدی . یگراك

حدای تعالی رحمتینه یاقن آدملر ٬ مسلمانلر آرالرن تزا توچیلردی .
انس رضی الله عنه دن ایکی دشمانتی براو کیلشتوسه سوزی صاین برقل آزاط ایتکان ثواب بولردی . بقره سوره سی مدینه ده ایندرلگان ، ١١-١٢ نچی آیتلرده (واذاقیل لهم لاتفسدوا فی الارض قالوا انما نحن مصلحون ـ الا انهم هم المفسدون ولکن لایشعرون ❁ معناسی هرقاچان منافقلرعه یه یهودیلرگه بیریلرگه جیرده بظقلق قیلماعز ، و بظقلق چقارمعز دیب ایتلسه ٬ آلاو بز تزکلك قیلوچیلر دیب ایترلردی . الله تعالی ایته بیك بلگز آلار اوزلرن بز تزکلك قیلوچیلر دیب یرسه لرده ، آیرماچق آدملر آرالرن بظوچیلر دیب ایتدی
منافق دیگانی اچندن دینگه اشانمی ، آدملرگه مین مسلمان دیب یری یا یسه اچی برترلی بولب طشی ایکنچی بولمانعه ایته . منافقلر یبریلر ، اوزلرینگ یاوزلقلرن وکفرلرن اچلرنده آصراولرن ، تزکلك قیلودیب بلسه لرده ٬ حدای تعالی آلارونی بظوچیلر دیب ایتدی . بظقلق طوریلقدن ، وفایدادن چققان نرسه گه ایته ، منگ کیرسی تزکلك بوله . تزکلك دیگانی نرسه نگ طوری ٬ وفایدالی روشنچه طروعه ایته . جیرده بظقلقلر : صوعشلر ، وترلی فتنه لر ٬ ونرسه لرنگ طوویلقدان چعولرینه ٬ وآدملرنگ طوویلقدن چعولرینه ، وآشلق طارولرنگ هلاك بولولرینه ، دنیا ودینلرنگ برگه طوویلقدان جعولرینه ئه یته . تاریخ قاراوچی آدملرگه قیاش کوکدر . کیلشترو بیك آووآکار قوتلی ایمان کیراك . قارشسینه ده ثوابنسی یازب بترولك بولماص . مسلمانلر آرالرن واطو وآیرو بیك تیز آننگ اچن اول یاقته شیطان بیك خدمت قیله . ترلی نفسکه یاعلرلق سوزلرنی تمام چن کوك اوزی کورگان کوك ایتب سیله ب بیره ده اشانرعه آصاط بوله . سورة بقره ده ـ ٨٢ نچی آیتده (وقولواللناس حسنا
دیدی حدای تعالی بنی اسرائیلدان آدملربله یاحشی ایزگی سیلا گزدیب وعده آلدق ═ آدملربله یمشاق سیلاو فایدالی بولون ، قاطی وتکسی تللی بولاونگ ناچارلعن بلدره . همده اخلاق کتابلرنده یمشاق تللی بولوعه شوشی آیتنی دلیل ایتب کیتره لر . نساء سوره سی ١١٣ نچی آیتده ایته .

لاخیر

(لاخیر فی کثیر من نجواهم الامن امر بصدقة او معروف او اصلاح بین الناس ومن یفعل ذلك ابتغاء مرضات الله فسوف نؤتیه اجرا عظیما) مدینه‌ده ایندرلگان معناسی آلارننگ یشرن سرلریننگ کوبسنده ایزگیلك یوق . براو صدقه بیردیب براوگه کیگاش بیره یا یا حشی اشنی قیلرعه دیمنی یایسه آدملر آرالرن تزاتوده بوله وطرشه ، منه شوشی اشلرنی براو الله تعالی ننگ رضالعن امیدایتب قیلصه ، الله تعالی زوروتوابلر بیرردی ، بوآیتده‌ده آدملر کیلشترونگ زوو ایزگیلك بولون بلدردی . ابی الدرداء اسملی صحابه رسول اکرمدن کوچرب ایته : صحابه‌لرگه بروقت ایتدی نفل اورازه ططودن نفل صدقه بیرودن آرطق ایزگیلکنی خبربیریم دیکانده، صحابه لر حوش بولردیب ایتولرینه قارشی ، دشمان آراصن طاطولاندرو دیب ایتکان . آننگ اچن دشمانی کیلشترمگانلك چاچنی ، تکنی کیتاروچی ، اولعنه توگل دشمانی کیلشترلمسه دینی کیتاروبتروردیگان . سهل بن سعد اسملی صحابه ایته : بروقت مدینه یانده قبا خلقلری برسی برسی بله صوعشولرنده وطاش بله آطشولرنده ، رسول اکرمگه خبر بیرله ، رسول الله ایدا گزمنم بله باروب کیلشتریك دیگان . قرآنده الله تعالی ایته مسلمانلر بله مسلمانلر قارنداشلر، آرالرن تزك قیلمز کیلشترگزدی الله تعالی ننگ امرندن (بیووروندان) مؤمن مسلمال آرالری طاطوبولصن کیلشب طرصنلر ، همده کیلشتررگه انداو بیك حاجة وبیك لازم دیب چعه . ای بز اهل الله دان ، تصوف ایالرندان دیب دعواقیلب یروجیلر ، اهل اسلامننگ قدرلی کشیلوی ! سزلرگه کیلشمگان اشلرگزنی ایتو ، بزکوك آدملرگه بلکه تیشده بولب بتماس آلای بولصه‌دین کنچیلگی، ایتمی توزارگه وباش ایب طرعه یول بیرمسی . قرآن - حدیث مسلمان آرالرن کیلشتروگه قوشب واندا طرب بزصوفی دیب یروچی عالملر نیك منی هروقت وهر اورنده کندز ، وکیچته ، ومجلسلرده جلاب ، جلاب خلقلرنی کیلشوگه اندامیلر ، وطرشمیلر . کیل حضرتلر ومریدلر ، ومسلمانلر ! الله تعالی هرقایصیبزدان راضی بولصن ، مسلمانلرننگ طرشب آقچه توگب یاصاعان مجلسلرنده ، اوزگزنی ماقطاوعه آلب باره طرعان سوزلرنی قویب اصلااوزگزنی

ماقطا میچی ، وغیبتلرنی قویب ، بیگراك وفات بولعان زورعالملر غیبتی اورنینه
مسلمانلرعه دوصلق ومحبت صالصاعز ، بزنڭ دینه ودنیالربزده تزالرایدی ،
ایندی بیك طرشب بولمصه طرشوعز ، الله تعالی حضورنده ثوابسز قالماص ایدی .
اوزگز سلف یولی دیب سیلاشب مجلسلرده آیرماچق حرام بولعان غیبتدان صاقلانمی ،
اوطروعز حیران وعجب اشلارده ندر . اوزگزگه ایارگان آدملرگه ، همده توبان
مرتبه ده بولمش عالملرگه تموغ یولن کورستو بوله . سلفلرشولای مجلسلرده
غیبت سیله ب ومسلمانلرنی رنجتب ، ووفات اولغان عالملرنی سوگب طالاب
اوطرد یلارمنی . یوق یوق . ق . ق سلفلرده مندی ناچاراشلاربولمادی .
اوزگز براوده کچکنه گناه یا برادبنی قویمانن کورساڭز ، طاوچاقلی ایتب
حزرایته سز . اوزگزنڭ حرام اشلارگزگه ، کوڭللاوبز جلاب طره در .
خذیفه رضی الله عنه ایته : بروقت عمر رضی الله عنه یانینه کردم قایغرب وخفاده
اوطره ، ایتدمدی ای مؤمنلرنڭ باشلعی نیك بلای خفاده دیب صراوینه قاوشی ،
ای خذیفه قایغم وخفام شول: مینده سز گناه بولعان اشنی کوررسز ، مینی زورلاب
وحرمتلاب اوزیمه ایتماسسز دیب برچولی اوطرام دیگان . خذیفه رضی الله عنه
ایتکان اگرده سزنی حق یولدان چغوڭزنی کورساك طیاربز ، قبوك ایتمساڭ
موینڭنی قلچ بله کیساربز دیب ایتکان عمر رضی الله عنه بوسوزن ایشتوبله بیك
خوشلانب قیبق وککری یولعه بارصام ، طوریلاطاطرعان ایپتاشلرم بار الحمد لله
دیگان . زورعالملر بزعجب اوزلری یاراطقان برآدمده ٦ ــ ٧ کیمچلکلرن
ایشتولرنده ، حز و مؤمن مسلمانعه حسن ظن واجب دیب سوزنی قصقه قیله لر ،
ایندی اوزلری یاراطمعان آدمنڭ برآزراق عادتکه می یاکه باشقه چه خلاف
سوزن ایشتولرنده اول واجب حسن ظن تمام جیمرلب اورنینه حرام بولعان
سؤظن (یاوز) اوی اورناشه . سلفلریولی شوشلای منی . مجلسلرده ثه اله
نیچه ساعت اوطرب مسلمانلرنڭ کوب یاعینه فایدالی بولعان سوزلر اورنینه
ایکی اچ آدمگه فایداسی بولعان سوزنی سیله ب وقتلر اوتکارو بحتسزلکدان
باشقه نی بولصن . کوب وقت فایدالی سوزاورنلرینه غیبث وبهتان واوزن ماقطاو
اورناشب قویه . قزعانچ اول اوقمعان آدملرملالرنڭ برسی برسی بله سوزگه

کیلولرن

کیلولرن وقاطی قچقرشولرن کورب علم مجلسی دیب قوانب یریلر ، اوزلری برسوزن آکلامیلرکم طاوشی بیگراک قاطی‌شونصن بلوچی‌دیب‌یریلار . براوتکسی جیکدی اسکه جقدی دیسه شوکار اشانب یریلر . سلفلر شوشلای آرطق طاوشلار کوتاوب قچقرشدیلرمنی . یوق برده بلای بولمادی .
براونک مجلسی کوب وقت نیچه مسلمانلررنک برسی برسینه دشمان بولوعه سبب بوله‌در . مجلسلربله قاراول ایلارنده بولعان طاوشلارده آیرمه‌ده آزبوله . زورعه‌صاناله طرعان عالملرنک اوزلرنده ، همده شکرتلارنده شوشندی مناظره‌لر ونزاعلراورناشب بتونی سلفلریولینه خلاف صانالمی . بلکه حقنی آیررعه وطابارعه شوشی ماظره‌دیب ایتالر . طورصی آلای توکل سلفلرده مناظره بولدی شولقدر ادب انصاب بله بولولارندان عقللاونک تمام حیران قالر . برسی برشبهه‌سی بولعانده اکرنگنه ایتب ، آکلاطب ، بلسه‌لرکورکاملك بله‌جواب‌بیرب ، سوزی‌یاکنش بولصه ، یاکمشن یمشاقلق بله آکلاطب ، صراوچی بیك شاطلانب ' وصرالعان آدم اوزن کوتارمی حدای تعالی‌گه شکرلر قیلوده بولعانلر . مدرسه لرده اوقوچینی یاحشی‌علمی‌بارمی دیب صرالعانده ' علمی بیك یاحشی اورنینه بیك مناظر (کشیلربله سوزکرانتره طاوشی بیك قاطی‌دیب‌ماقطانه – تیراندان اویلاصاك درسنده شوشلای‌منی . آصلابلای توکل ، اوقعان سبقلرن آکلاصن ، مرتبه‌سنده صرف نحونی‌آکلاب عرب کتابلرن صرف‌نحوایراتسکانچه اوقصن ،منی یاحشی علمی باردیرگه‌یاری . زمانبزده بولعان مناظره‌لرکوبسی سلفلر یولندان چعب کیتمشدر . علم کلام وعلم عقائد کتابلرینه حاجة بولمعان بحثلر وجوابلر طمب سلفلریوللارندان تمام جعارمشلرر . اوزلرینه شوشیلارنک سلفلریوللارندن‌چعون‌ایتساك ۷۰ ترلی جواب بیره‌لر . مدرسه‌لرده قرآندان آرطق طرشلب وطرشطراب اوقلعان واوقطلعان علم منطقنی ، اسکندرزماننده ارسطوطالیس ، میلاد عیسادان اوّل ۳۸٤ تاریخنده ماکدونیه‌ده طوب ایگ باشده شول چعاردی . منطق کوب یللر گریك تلنده بولب ابونصرالفارابی ترزاتب عرب تلینه کوچردی . معلم اول اسمن آلدی برواقعه سببلی ابونصرنک کتابی یوقه چقفاچ ، رئیس الحکما

ابو علی سینا حضرتلری علم منطقنی تمام احیا و تفصیل قیلب دنیاعه طاراطمشدر .
ابو علی طوعان ۳۷۰ سنه هجرتدان وفاتی همذان شهرنده ـ ٤۲۸ ده بخاراده وباشقه شهرلرده یز توبان کیتب اوقله طرعان علم منطقنگ ، قای زمانلرده باش کوتارون بلدک . زمانینه کوره حاجة-بولعاچ سلف صالحین یوللرنده بولمعان هم اوقلمعان ، هم اوقمیق دیب شاشب یرمیلر هـده یرلمی .
سلفلر یعنی ۱۰۰ ـ ۲۰۰ ـ ۳۰۰ لرده دنیانی یا قطرطمش عالملربیك زور علملرگه وتقوالقلره حواجه بولدیلر اما علم منطق بله شغللانمدیلر . اوتکن ذهنلی ، وقوتلی فکرلی علم اوقوچیلرنی ۷۰ ترلی خاشیه لر اوقطب ، جدلگه رنز اعغه صابشطرعانچی ، شول طرشولرنی نحو صرفقه آوشطرلب ، علوم اوّلین وآخرینی اچینه آلعان قرآننی اوقطلصه ، نه لله نیدی علملر نه اله نیدی حکمتلرگه جواجه بولرلارایدی . علماء نڭ کوبلری مبتلا اولولرندان . علم منطقنی تیراندان وکوب زمانلر ، صرف ایتب اوقطلب ، قرآن وتفسیرلرنی صایراقدان ، وآزراق زمانلراو تکارب اوقطولرنی ، سلفلر طریقلرندان ، چعوبوله دیب ، تلـاـه توگل کوڭلگه ده کیترمیلر . قایصی بوعالملر یراقدان اویلاب منطقنی اوقطمعانلر حرزمانده آلارنی بلمگانگه حساب ایته .

فان تنازعتم فی شیء فردوه الی الله والرسول) سورة نساده ـ ل۸ ـ آیتده معناسی الله تعالی ایته اگرسزدین طورصنده برنرسه ده طارطشصا عرشوشی طارطشوعزنی قرآنعه یاحدیثکه قایطارعزدی . برجماعة برنرسه طورصنده درس حلال دیب ایکنچی جماعة حرام یارامی دیسه لر ، بوطارطشقان نرسه قرآنده بولصه قرآنداعیچه بولردی ، قرآنده بولمی حدیثده بولصه ، شول حدیثدا گیچه بولردی . رسول اکرم اوزی سلامت وقتده اوزندن صرالب اوزندان صوڭ بوطاوطشلقان نرسه قرآنده بولصه قرآن بله حدیثده بولسه حدیث بله عمل قیلنردی . قرآن حدیثده بولماصه عالملر طرشولرینه قایطه دی . اگرده چن مؤمن ومسلمان بولصاعز الله تعالی نڭ حکملرینه رضا بولرسز دیدی . اوقطو روشی قرآنده هم حدیثده بولمادی . مسلمانلرعه شریعت اوقرعه بلرگه قوشه همده بلگانی

ایراترگه قوشه ، اوقودان مقصود بلو ـ بلو بولماج نیچوك بلسا كُده یاری . مكتبده طروعه وقتی كوب بولمعان مسلمان بالالاری فرض واجبلرنی وسنتلرنی ترکی كتابلرندان قاراب بلسه لر یارامی منی ـ یاری . ایندی توبیه‌چیسی بولب زورمدوسه‌لرگه بارب ٤٠ یل طرصن . علمنی عرب كتابلرندا نمنه ! اوقورد یب كوونمی . العارف بالله محی‌الدین ابی‌زكریا یحیی بن شرف النووی كتاب الاربعین فی‌الحدیثنگ ٣٠ نچی حدیثنده ایته : الله تعالی فرضلارونی فرض قیلدی بس ارم ایتمگرزدی . ارم دیگانی فرضلرنی الك یا صوگ قیلو یا بتنلای قویودی سزگه جیکلرنی قیلدی چیكدان اوتمگرزدی حرام اشلرنی قیلوچیلر چیكدان اوتكان بوله . نرسه‌لرنی حرام قیلدی یاقن بارماعزدی . نمازقویوكوك مسلمانلر رنجتوگوك . قایصی نرسه‌طورصنده حلالن حرامن ایتمدی سزگه رحمة وشفقة اچن یوعایصه الله تعالی‌ده انطویاگمشویوق ، گل بنده‌لرینه رحمت اچن ایركنلك اچن حرامن حلالن ایتمگا نلكی . حرام حلالنی ایته طرعان اورنده ایتمگاچ اول نرسه طورصنده طارطشمی ، آلدعزعه كیلگان شریعت حكملرن ططعزدی دیننرده كوب صراو بیك ماقطاولی اتی توگل . موسی علیه السلام زمانده الله تعالی بنی اسرائیلمه صیر بوغازلاعز دیب قوشقانده ، بنی اسرائیل صرارعه ططعنانلر ، الله تعالی صراعانلری صاین آلارعه طارلق قیلعان ، موسی علیه السلام آلاغه الله تعالی سزگه صیربوغازلارعه قوشدی دیب ایتوبله‌حز وبر صیرنی بوغازلاصه‌لر شول یاراب بیك یگل وآصاط بولرایدی . یازلمش حدیثدن هم قرآندان آگلانه علم اوقطوطورصنده الله تعالی قرآنده ینه حدیثده روشن ایتمدی ، ایتمگانلگی آیرماچق انطب ویا كعشب توگل ، بندلرینه رحمت وشفقت قیلب علمگه كره وباراطرعان یوللارکوب بولصن اچن . الله تعالی هم رسول‌الله‌طیمعان اشلردن نیچوك طیماقچی بولالار ، آی بحتسز جماعة ! اوزلرنده بولعان باراشلر سلف طریقی بولب باشقه‌لرده بولعان اشلر رافضی‌طریقی‌دیب یروچی جماعتكه نیچوك حیران برلماصگ ، دنیاداعی باوناچاروقباحتلرنی اصول جدیده ایالرینه ایب وكوتارتب قویه‌لر ، ئه زگنه اویلاب ایتلسه بوسوزلرنگ آدم كلدرگچ بولولرن اوزلریده بلرلرایدی . آلای اشلر تیكشرشكه كیتسه اسلامیتكه بیك زورزیان

وضورلر صالو بولر . طوریسی اصول قدیم بله اوقوچیلرده کملر
ونی أشلر یوق ، اصول جدیده بله اوقوچیلرده نی بولماص هدایة باشقه
براش . بزنگ بارنده بر قاپچققه طب ماقطاو ، ویامانلاو بز ییک
خطا اشدر . اچلری نورلی عالملرده بواشلر آیرماچق بولماص . قری
وبولمعان نرسه‌لرنی دعوی قیلما صلاو . واجب بولمان حسن ظن ،
اوز دوصلاری طورصنده عنه بوله‌در باشقه‌لر نه‌لله مسلمان توگل . دحیلده
برحیران حاللاردن ، زمانبزده یاحشی وزور حضرت آطالمشلرنگ
بایطاعنده ، اوزندن اوقب چعب ، یا ایارب یرب بارفکرینه قاطشمعان آدملرگه
بر بلاء وخفا کیلسه یا وفات بولصه منه مینم بددعام آنی ، نی‌اشلاتدی‌دیگان
کوك سوزلرنی سیلیلر ، ایترسگ حدای تعالی دن بوچاقلی زورمرتبه‌لر
بیرلب آنگ بددعاسی بله بلا کیلب ، خیردعاسی بله بلا وقضالر کیته دیب
آلدانب یریلر . یا اوزلرینه بردشمان آدمگه بلا وجفا ازاق کیلمی
طروینه عجبلانب یروچی حضرتلر آیرماچق خطا قیله‌لر .
آننگ اچن پیغمبرلرنی رنجتکان آدملرگه‌ده برنرسه بولمی دنیاده راحت
ودولت بله یشگانلر . وقایصیلری پیغمبرلرینه قارشی صوغشب آخری ایمانلی
بولب کیتکانلر . مندای حضرتلرنگ سوزلرینه قارا اوزلرن پیغمبرلردان
آرطق صانا و بولمیمی . درس هر برمؤمن مسلمانه یا وزدعادن قورقب
خیر دعاءلرن امید ایتولازمدر (بیك کیراك) اشدر .
اوزگنی زور کورب آندی مندی حاللارنی اوزیاحشیلمگه کوره دیب اویلاب
وئه یتب یروغرورلق بولب ، شیطان طزاعینه تشودر . دشمانیگه بلا کیلسه
شاطلانمه ، بلکه کیتوینه دعأ قیلدی . اوزیسگه حدای تعالی دن مکرحیله
بولماصندی . قاوشیلقنی آلمه آلوچی حضرتلر توبه‌نده یازلاچق حدیثنی
اوزلرینه بیك ضوروجول‌ایتب ططالار : (من تشبه بقوم فهومنهم ،) معناسی
برآدم برقوم وجماعتکه اشاونی اویلاصه ، شول‌جماعت‌بالله برگه بولرقیامتده
هم دنیاده‌ده ، دی شول جماعتلردن صانالردی . بستان العارفینده ـ

١٨٨٥ نچی یل باصلعان ٧١ نچی بیتده بو حدیثنی ناچاربظق وقباحت آدملربله بولمه آلاریاتده طرمه ' شولاردن صانالرسڭ دیگان كوك شول اورنده کیترگان . حدیثده مشابهة توگل تشبه ، مشابهة بله تشبه نی آیروعه کیراك کوب آدملر آیرمیلر . تشبه (اشاونی قصد قیلواویلاو) مشابهة اشاب طرو دیگان معناده ـ صوآراقیعه اشی آنڭ اشاب طرونده ' اوزڭ اشاطماصاڭ برده زیان وضرویوق . اوزلری یاراطمعان نرسەلرنی پراوده گورسه‌لر حزرگا فرگه اشاو بوله دیب ایتب یبره‌لر . دنیاعه مشهور هندستانده رحمة الله افندی بارایدی ' ١٢٨٤ ده هندستانده اکبر آبادشهرنده‌دین طورصنده پاپاص فندربله مناظره قیلشب اسکه چققان

شوشی حدیث طورصنده بروساله سنده تفصیلی کورگان ایدم : اچ نرسه‌لر طورصنده اشاونی قصد قیلماصا گده شولاربله برجماعتدن بولردی . برسی اورصقه بیلگیلانگان ازن اشلاپه ، ایکنچسی قاچ اهللرینڭ مویینلرنده بوله طرعان آرقلی نرسه ، اچنچسی بیللارنده بوله طرعان پویاسکه ، منه‌براو بورکلرن کیه ، یامونینه کروصلارن‌طاعه یاپویاسکیلرن بیلی ' برده اشاونی اویلاماصه‌ده ' شول جماعتلردن بولب کیتاردی . یعنی کافرلردن بولردی . ایندی بویازلعان اچ نرسه‌لرگه باشقه‌لرده اشاطونی قصد قیلصاڭ علماء اینکانچه آلاو جماعتدن بولر ـ براو آیاعینه ریزینوی کالوش یاچالباو یاکون ایتك یاقارا کیرکالا لوش کیسه کافرلرگه اشاطونی قصد قیلصه ' درس علما أیتکانچه بولر . برمسلمان اورندقه اوطره تکبرلکنی‌اویلامی آیاقعه جایلی‌دی همده الحمدلله حدای تعالی حرام قیلمعان دی نیچك منسی کافرلرگه اشاوبولب کافرایتب یبروسڭ . آلارنڭ نیتلرن‌اویلان‌بله‌سکمنی‌سین . براواورصلرنڭ پالتالرن وچالباولرن کیه اشاطونی قصدقیلصه‌آلارایتکانچه بولر . بالالارعه یازو ایراتواچن قاراطاقطه نی یاسه استعمال واورندقلرده اوقولرن کافرلرگه اشاوبوله دیب ایتولری الله‌اعلم اجداگی‌یالقن‌بولب‌یانه طرعان حسددن بولمعای ایدی . بونرسه‌لرده کافرلرگه اشاونی قصد قیلمعانده انشاء الله

ضرر بولمی ، غیبتلردن ومسلمانلرنی رنجتودان کوب مرتبه آصاط بولر .
اوورندق ' استاللرنی ' علمأ کرام کوب زمانلردن بیرلی کوره کیلدیلر '
قاواخلق یرطلرنده کوبرال ، سه کی بولب ، آش اوزدرغانده ملا بله بایطاق
کشیلر سکیگه اوطرب اماملر قارشیلرنده ازن‌اسکامیه لرده اوطرغان آدملرنی
کورب ، سز کافرگه اشادعز کا فردیب ایتمگانلر ایدی .
اسکامیه بله اوورندق ایکسی بر ، اوورندق یاصاو آورعه کوره یاحقی کیم
بولودان اسکامیه بولب قالغان ' آیاق صالندرب اوطروده ایکسیده بر
آوللارده کوب عصرلردان بیرلی آبزطایلارقزوایوبالالرنی سکیگه ، یزلکیگه
واوشا باشینه وطاغاراق یانلرینه آیاقلرن آصلندرب‌اوقطه کیلب ؛ بوزمان تقوا
عالملرچعب ؛ تزلانکنه اوقرعه کیراك اوطرب اوقوبارامی دیگان سوزلر
چغاردیلر . دشمانلقدانغنه بولماص میکان ؟ آیرماچق دشمانلقدن .
الله تعالی حرام قیلمغان نرسه لرنی براو حرام قیلصه اول آدمنگ اورنی قایه بولر
قیامت کننده . حسن بله حسین رضی الله عنهمالرنگ طاقطاعه یازولری
کورنه ' هم بزیاش‌وقتلرده طاقطاعه یازلب اوقطه‌در ایدی .
ای دشمانلق نیدی یوق‌نرسه لرنی آقطاورب چغارطه ' صوعه باطقان‌آدم‌پچانگه
اوله‌نگه یابشه دیلر بلارنگ ده شریعتده طیلمغان نرسه لرنی حرامغه چغارماقچی
بولولری ، باوی آپطراب یتولرندندر . حاصل شریعت طیمغان اوورنلرده
معیشة (کن) ایتوطوریلرنده یاط دینلرنگ فایدالی اشلارن آلماعزدیب‌طیعان
ییریوق . آلارکن ایتوطوریلرنده بزلردان کوب مرتبه اصطالقلری تجربه
بلان معلومدر . بایطاق زمان الك اوطنی چاقما طاشی بله صوعب قوعه تشرب
شوندان اوط بولب آشلارنی ایکمکلرنی پشرگانلر . روسلر آننگ اورنینه
شرپی‌یاصاب یاندراباشلاغاچ مسلمانلر فایداسن کوروب ، تیزازاق زمان
اوتمی ، حزرچاقمه طاشن بترب ، شرپی‌ططب شوننگ یاقطصی بله قرآن کتابلر
اوقدیلر . چرالرپتب ، شملرنی روسلرده کوب آنیده یاندواباشلادیلر .
شم اورنینه بیگراك فایدالی نرسه کراسین طابب مسلمانلرینه آنی آلدیلر ؛

کافردان

کافردان چققاندیب طرمادیلر . کن ایتویاعن آلعه آلدیلر .
فقهاء کتابلرنده کورنه : براو مسافر ایکان نمازوقتی یتدی صو بولماصه همده صو بولرلق صمان ییر بولماصه ، آقچه صی بولصه عدتدن طش حق بولمصه صونی صاطب آلب نمازاوقردی . ایندی صو بولبده حقی قیباط بولصه ، عدتده ایکی تین بوله طرعان صوعه دورت تین صراصه بای کشی بولصه‌ده صاطب آلماص تیمم صوعب نمازاوقردی . کوردکمی شریعت مال یا عن وفایدالی یا قنی آلعه ططه . مالنی صاقلاو جانتی صاقلاو کوك بوله دی .
مال بله جونتی آدمکه دنیانی هم آخرتنی صاطب آلب بوله) دی
حاصل شریعت قصمعان ، اورنلرده اوزنك یاراطمعان نرسه‌لرنی ؛ حرام کوك ایتب اویلاووایتو بیك جوله‌رلکدر . قرآن حدیث ماقطاب طرصه‌ده براو بالنی یاراطمی آننك یاراطمعانی بله بال قدرنی وشفا بولودن چمب ؛ ناچار بولب کیتمی . بنده ننك بعضصی اوزی یاراطمعان نرسه‌نی براوده کورسه ؛ حزرحرام کوك ایتب کوره . مندی فکرسز واویصز بولودن الله تعالی هر بر مسلمانلرنی صاقلاصن . هر نرسه‌گه عیب ودشمان کوزبله قاراصه آیرماچق عیب طابلمـی قالمی ؛ حتی که دینبزننك چیشمه‌سـی قرآندان دشمانلر عیب طاپماقچی بوله‌لار . الحمد لله زمانبزده عرب کتابلرندن ترلی نرسه‌لرنی ترکی تلینه ایلاندرب ، کوب مسلمانلرنی خبردار ، ایته‌لر . قاراعان آدملر بوش قالمی . جوقه‌راق ملالرعه‌ده بیك زور فایدا بولدی ئه لله قایه باربـاوقصی نرسه‌نی برکتاب آلب اینده رحتلانب اوقب یاطه . خلقلر دشمانلق بله علمنی بترالربارده ترکیـگه ایلانه دیسه‌لرده ، بلرگه تیش بولعانتی ترکیدان قاراب بلساگنی ؛ عرب کتابلرندان بلساگنی مین آیرمه طابه آلمیم .
بوزمانعه چاقلی عرب کتابلری طولب بتسکان ایدی ، ترجمه‌لر بیك آز بولدی ، ایتام هرآول صاین ، وشهرلرصاین علامه‌لربله دنیا طولب بتسکان ایدی ! .
اوزگز کوراسز نیچکن . خلقلرنی اوقرعه آلشدورعه کیره‌ك رومانلر

بولصه‌ده آکینلر بولصه‌ده اوقسنلر . اوقی اوقی برفایدالی کتاب قولینه تشه‌ده، کوڭل یمشاوعه سبب بوله . قزانده کتابلر باصله باشلاوعه ٦٥ یلعه یاقن بولر ترلی ترلی کتابلری ، ترلی حکایتلر باصلدی بوزمانعه چاقلی آدملر اوقب وفایدالانب ، خیردعالر قیله‌لر ایدی . حزوزمانده قطای مذهبی کوك هر بر ایسکی نرسه‌نی ماقطاب ؛ اوزلری آندان قاچه‌طرعان جماعت ترکی کتابلری چعوعه دشمان بولب ، علمنی بترالرایمش ، یاکه کتابلرنی قول بله ططمیچی جیگ بله ططالرایمش . اشلاو آلای توگل یاکه کتابلرنی کوبراك عرب کتابلرندان قاراب بایطاق کوزمایلرن بترب ، عربنی بیك یاخشی بلمگان ملالرعه ، وکسب ایالرینه یاردمنی اویلاب ومسلمانلرعه فایدام تیسن دیب چعارالار . اول عربنی یاحشی بلب قرآن حدیثنڭ معنالرن طوری بلوچی راسیه‌ده کوبمی بولرایسکان . جهانما ایاسی چلبی ، احمدیه ، ومحمدیه ، ومعرفتنامه ایالری نیك آلار صوڭ عربنی ترکیگه ایلاندوب ، دیننی بتروگه کرشکانلرمیکاتنی . یارب مندی یاوزسوزلردن اوزڭ صاقله . ابراهیم حقی کوك اچ فنتی جیب عالم بولرعه ، ٩٥ یل اوقصاعزده بولدرا آلماصمز .

کتاب دیگاچده فایدالی سوزن آل طط ، فایداصزی قالصن باطصن .

زور عالملر کتابلرنده‌ده کوڭلگه طولب یتمگان سوزلر برله منه شرح عقایدده یزیدگه حسین رضی الله عنه نی اوتر توگه سببچی بولوندن طوب طوری اعوانی واتباعی بله لعنت قیله . اما عالملرنڭ کوبسی یزیدکه لعنت قیلماغانلر .

قرآن تفسیرلری آراصنده ، تفسیر کشاف خدای تعالی نی قیامتده کورو بولماص دیب ایتوی سببلی علمأ معتزله دان صاناغانلر .

اول طوریداعی سوزن قارامه ، باشقه سوزلرن نیك ططاشلیصڭ ؛ برزنڭ خلقده مندی تیشسز اشلر آز توگل ؛ هرقاچان برسوز کوساڭ یاایشتساڭ فایدالی بولصه ططاصڭ وآلاصڭ ، فایداصز بولصه ططمه آلمه . ای مسلمانلر ! دنیاده کوب وقتده حقلقده وطوریلقده بولعان آدملر راحت وشاطلق بله عمرایتولری

آزبولعان

آزبولعان • حق یولده بولیم دیگان آدمگه براونی ، نیچاقلی دشمانلر آشاب واوتورلك یولب یرسه‌لرده ، آننگ دشمانلری کوب دیب اخلاص چیگرماس . آخرصی کشی بلمی دشمان بولماص میندہ دشمان بولیم دیماس ' یوق بارآدملر ایتولری بله برآزعلمی بولب عقلیده بولعان آدملر دینگه خدمت ایتوچی عالملرنی دشمان ططب یرماس •

کوب زمانلردن بیرلی صنالب کیلگان نیچاقلی علمی ومرتبه‌سی یوعاری بولعان صاین دشمانلری وحسدچیلری کوبه‌یگان •

کوراسز ایمن یا طال آغاچینه بالالار طاش‌بله آطمیلر ـ ، آلما آغاچینه ویمش آعاچلرینه طاشلار بله آطله وآطالار • کوکلی حقلق بله طولی آدملر ' حقلقده بولوچی عالملرنی مىنگ ترلی اغوا وحیله‌لر قیلب سیلاولرینه قارشی محبتی اصلا کمماس ، بلکه آرطه بارا • کوراسز جای گنی‌باللی صا وطدان چبنتی نی چاقلی قوصا کده همان کیله •

قرآندان قاله کتابلرنگ زورصی صحیح البخاری اُیاسی ایگ زورمرتبه‌ده بولب ' بخارادہ عالملردشمان کورو وکورستولری سببندان امیر بخارادن قووب چعارعان ، سمرقند شهرینه باررعه اویلاعان ' دشمانلری خبرآلب سمر قندگه طاعن خبربیرالار ، آننگ اعتقادنده بظقلق بولودان ' ودینتی بظه طرعان آدم بولودان بزآنی‌بخارادان‌قودق ، سزده کرتمگزدیگانلر •

سمرقندشهرندان خبرکیله هم‌ایشتله‌خلقنرایکیگه آیرلعانلر برترلسی کیلسن ، وبرترلیسی کیلماسن دیگانلر •

شوشی خبرنی آلوبله ' یارب جیرگ میگه طاربولدی مینسی ارزیگه آل دیب دعاً قیلوی بله ' شول ساعة خرتنگ دیگان آولده دنیادان اوتگان •

ثه لله‌نیدی کرامتلری وعجائب اشلری بولب کیتکان . وفاتی ٦ل٢ده هجرتدان •

طاعن مصرشهرنده حدیث علمنده دریا کوك سنن دیگان کتاب ایاسی، امام نسائسی زماننده آدملریانینه کیلب حدیث ایرانب حدیث علمنده اصطه

بولالار ایکان . امام نسائی عمرینڭ اخیرنده مصردن آیرلب دمشققه بارغان . دمشق خلقی معاویه نی آلغه آلب حضرت علینی آرطقه راق صانا ب طرالاو ایکان ، امام نسائیدن معاویه نڭ ماقطاولی اشلرن بزگه سیله دیب اینتولرینه قارشی ، اول رسول اکرم بله مجلسلرده کوب بولودن قیامتده اوزن قطقاررغه نیك رضا بولماس .

یعنی بوتن صحابه لردان نیك اوزن آرطقدیب یرماس دیگان . طاعن معاویه گه رسول اکرم قرصاغنی طویدوماصن دیب ایتدی دیگان ، شوشلای ایتون دمشق خلقلری یاراطمیچی ، مسجددن اسراب چعارب آیاغندن طارطب ، جارالاب ، اخیرنده مینی مکه گه ایتگز دیب همده آلب بارب مکه‌ده دنیادن اوتکانی قبری صفا بله مروه آراصنده هجرتدن ٣٠٣ ده . ینه زماننده هرعلمکه اصطه بولغان یعقوب السکاکی دشمانلری کوبایب اخیرنده اترمنکه یا بلب شونده وفات بولغان . طاعن مغرب یاق شهرلرینڭ برسنده شیخ شاذلی بولغان ، تیره یاقده اسملری بیك جیلگان اویاروچیلرده کوب بولغان . علمأدن دشمانلری آرطه بارب وبارصی برسوزده بولب ، شیخنڭ اشلارن شریعتکه خلاف کورستب ، آنڭ یانینه بارو یارامیدیب اول قیامتکه اشانمیدیب خلقلرنڭ آصلارن اسکه کیترب بترگانلر . بوزمانده اصول جدیده بله اوقطو شریعتکه خلاف دیب قطرطب صاطاشطرب بترگان کوك . بیچاره ، نی اشلاسن ، طوررغه ممکن بولمعان یرن قاچو پیغمبرلرسنتی دیب ، همده جفالرندان قطلیمدیب ، مصر شهرینه باروغه اویلاغان . دشمانلری منی بلوب حزرمصر پادشاهسینه خطلر یازغانلر ، خطلرینڭ اچنده یازلغان ای پادشاه ازاق طرماص شهریکه برزندیق یعنی قیامتکه اشانمی طرغان آدم کیلر ، بزآنی مسلمانلرنڭ اعتقادلرن بظوی اچن شهربزداون قودق ، آنڭ تمنی ویمشاق سوزینه آلدانمه دیگانلر . اول قیامتکه اشانمی طرغان کشی دیب یازغانلر .

شاذلی

شاذلی اسکندریه‌گه اوزی کیلگانچی دشمانلرینینگ خبری ئه لله قاچان الك کیلب یتکان • اسکندریه خلقلری شاذلینی شول قدر رنجتکانلر تل بله ئه یتب وقلم بله یازب بترولك توگل • مصر پادشاهسینه اوترورکه یارارلق ایتب یامانلاب قویغانلر •

مصر پادشاهسی مغرب پادشاهسینه شاذلینینگ نیندی کشی ایکانینی صراب خط یازغان • مغرب پادشاهسی شاذلینی شولقدر ماقطاب خط یازه ایتب بترولك توگل • مصرپادشاهسی ایکی ترلی خط بولغاچ حیران بولب وآپطراب کیتب قایصی خط صوگ یازلغان شونصن درسکه بویلاب ، شیخنی حرمتلاب اسکندریه‌گه ییرگان •

شیخگه خلقلردن جفا ورنجتولر همان آوطب طراایکان • گل توزوده بولغان • شوشی جفا قیلولرن آزعه صاناب ، دشمانلر مصر پاطشاصینه طاعی خط یازالار ، اول علم سیمیا علم کیمیا بله اش قیله ، آننگ اشی تقوالقدن توگل دیب ، برایرانو بله گنه دیب •

شوندان صوگ پادشاه طاعن خلقلرنی آننگ یانینه بارودن طیغان ، برکن مصرپادشاسینینگ حزینه‌چیسی برعیبلی بولودان قاچب اسکندریه‌گه ، شیخ یانینه بارغان ، پادشاه منی ایشتوبله شیخکه (سیمیاچی کیمیاچی بولوگ یتمدی میندن قاچقانلرنی یشرب طراصنگ ، حزر اول آدمنی منده ییر ، ییرماسانگ نی اشلاترگنی بلربز) دیب خط یازغان •

شیخ تکی حزینه چینی همان ییرمگان ، پادشاهننگ آچوی طاعی قاباوب ، یانندان برزور کشیسن ییرگان ' ای شیخ پادشاه کشیسن نیك آلای یشرب طراصنگ پاطشاسینی اوترتر آدملرنی آلای آزدرمه دیگانده ' شیخ ایته الله تعالی صاقلاصن آدملرنی آزدرودن ' بز پادشاه آدملرن تزاته‌بز دیگان •

تزاتوگه اشا نما صاتْ مین سیگه تزاتونی کورسا تیم قاراب طردیگان ۰
سلطان نرسه سندان میگه قالای کیتراوزنْ قاراب طر ، تزاتونی
کوررسنْ دیگان ۰ پاطشا ایلچیسی کوب قالای آلب ' شیخ یانینه
کیتروب طاشلاب ، شیخ مسجد یانینه بریاققه آطب ، خزینه چیگه قالایعه
سیاوگه قوشقان ۰ حزینه بول قیلب حزرقالای صاف آلطن بولب کیتکان .
شیخ ایتکان پاطشا یاتندان کیلوچیگه کورمنی بو بظومی ـ تزاتومی
دیگانده ایلچی تزاتو بودیگان ۰
شیخ ایلچیگه ، بو آلطننی سین آلده ' خزینه چینی پادشاه قطلدرصن ،
آلطن بوله ك بولردیگان . آلطننی اولچه ب قاراصه لر بیك کوب آلطن بولعان .
ایلچی قایطب پاطشاعه بوحالنی سیله ب ، آلطننی هم بیرب ' سلطان شیخکه
اخلاص باغلاب اسکندریه گه شیخ قاطینه اوزی کیلگان اچندنگنه
بوشیخدان آلطن یا صاوعلملگن ایرانرم دیب کیلگان ۰
شیخکه الله تعالی دن کرامة بولب (حرمتله ب) بیرلگان اش بولب ،
شیخ کورشکاندوك ' ای پادشاه بزنك سیمیا بز کیمیابز تقوالقدر ،
برترلی ایرانوبله گنه توکل دیب ایتکان ۰ شیخ پادشاهعه ایتدی : براو
الله تعالی دن چن قورقو بله قورقصه ' قوشقان اشلرن جان وتن بله قیلصه '
وطیعان اشلارندن طیلصه ، اول آدمگه الله تعالی کن حرفن ایراتریعنی برنرسه گه
بول دیب ایتوبله بولب کیتاردیدی ۰
شیخ شاذلی رحمة الله علیه بوجفا ومحنتلردن صونْ ، عمری آخری چاقلن
عزتلی قدرلی بولب دنیادن اوتکان ٤ل٦ ده ۰ الله تعالی هرقایصینه ،
وباربزعه ده رحمت قیلصه ایدی ۰
براوگه برخفا وبرچو کیلب ' بددعا تشدی آگاردیب ، طابالاولر ،
تقدیرگه ایمانی ضعیف بولب ' بیك احمقلقدر ۰ زور عالملر حاللرن
قارامعاندن کیله ۰

شیخ

شیخ شاذ لیگه الله تعالی نـنگ چن دوستی بولصه‌ده زور حضرتلر زندیق ' دین بظوچی دیـگانلر . باشنده عقلی بار مسلمانلرعه ؛ همده کونلونـی استاوچلرگه ' تواریخ کتابلرنده ترلی‌واقعه (وحاللر بولعانـی یتب طرر . اوزگده بلوچی بله بلمگانتی ، یاحشی بله یمانتنـی ، دوست بله دشمانتی ؛ طوری بله ککرینی ، آیررلق اش بولمعانده ؛ اوزکنی آدملر آراصینه طعب ' طوطی قش کوك کشی ' نی ایتسه شونی ایتب دنیاده خوورومسخره بولمیق ! آوزگدان سوزچقسه ' علم قوتلاو ، علمگه یاردم بیروباعنده بول بورو‌شچه بولوگ طاوعه طاش مندروچیلرگه یاردم بیروکوك بوله .

ایندی ایسکی حضرتلرگه یاراعان نیك یارامی ' قاوا خلق بالالاری کوب بلمسه‌لرده یاوی ' علم قدوی آزایه دیب ایتوچیلر یاعنده بولوگ ، طاودان تشه طرعان طاشقه ' تیزواك تشسندیب طایاق بله ترتب بیروکوك بولب ' علمگه یاودمنی بترو بوله . مندی خلقلی‌آدملر دنیاده‌ده ' هم‌آخرتده‌ده محـرروملردر . مندی اشکه طعلاصـگ کیلسه ' اوقطعان آدملرنی دیمنارگه کوندرورگه طرشرعه کیراك . تلـگ بله بولصه‌ده ' قولـگ بله بولصه‌ده یاردمده بولرعه کیراك . بلعاطقچ طایاعـی بولمـی مسلمان بولرصـگ . زور مدرسه‌لرده عرب علملرن وعرب کتابلرن اوقوچیلر آزتوگـل ' طرشطر لب اوقطلصه آوللرعه امام بولرعه . آیطرارلق توگـل ' برآولده ملاسی وفات بولصه ' یوزلاب آدم کیله .

عرب اوقلوبلکه اوزاورنینه یتارلك ' امـا صبیلر طورصنده اوقطولار بزآزاوزگ اویلاب قارا نیچاقلی بالالاردن کوبسی یازو طانـی ' قاراب قاوا ـ حدایعه شکر بوزمانده اوقوب یازوچی بالالار کوبراك بولب جعار . ای مسلمانلر ! نیك ازگنه اویـلاب قارامیصز آیرماچق فـرض یا واجب اشلرگه ممکن بولرمی قارشرعه ' مثال برفرض یا واجبنـی دنیا

عالملری قویوعه یول طاپصالرده ، مین آلاوعه برده ایاوو احتمالم یوق ، آلارعه قارشیلققه باشمنی برده قزعانمی کیسترم . شوشی فکریمه زیان ایرشمکانده ، آننگ اچن بزنگ شریعتده آیازکنگسی قیاش کوك فرضلر ، حراملر ، هرقایصی آچق ، بلمسز اش قالمعان ، حرام بله حلال طورصنده . رسول اکرم شریعتنی ۲۳ یل ایراتب طرعان قایصی پیغمبرلر کوك آزوقت ایراتبکنه قالدرمعان . اوقطو طورصنده فرض یا واجب بولعان یول بولمانده هیچ برقارشو بولماص ایدی .
نمازنگ ، زکاتنگ ، اورازانگ ، قای تشلارینه خلاف کیلرسنگ برده قارشر اوون یوق برآزعلمی بولب ، الله تعالی‌دن هدایة بولمش آدملرگه بوطوریده بیك فایدالی وحق رساله وکتابلر آزتوگل .
ایندی براونی الله تعالی حقلقدن یراق قیلصه تکبرلك وتعصبی بولصه قرآن حدیث بله‌ده یولعه صالب بولماص هم بولمعانلری کوز آلدنده طرالار .
رسول اکرمبز اوزینه نسل یاعندان یاقنلرنی بینگراك اوگتلاب یولعه صالرعه طرشصاده ، وقت یتمگاچ ، هم اُلش بولمعاچ بولمعان . ایندی مقصودنگ دنیاده طاماق طویدرب مال جیو بولصه ، یولی شوشی : هرکم یانینه بارصانگ آننگچه بولاصنگ .
براو اوقطولرنی یاراطمسی آلار تنگلای ایتب اوقطالر دیب یروچیلریانینه باوصانگ ، چایلرن تمناب اُچیم دیسانگ ، هم برآزصدقه‌لرن آلیم‌دیسانگ ، اول نرسه‌ایتسه ای بای آلاردینئی بترالارخراب ایتالردیب ایتسانگ اُشنگ بولر ایندی بر دینگه محبتلی آدم یاننده بولصانگ تل بله آلاردان آرطق بولب اوقطو یاعن قوتلاب اوطراصنگ .
عیسی علیه السلام ایتکان : یاوزعالم یلعه آوزنداعی ، صونی چمارب یبرمی طرعان . طاش کوك دیگان . طاشنگ اوزینه ده فایدایوق ،

آدملر

آدملرگەدە صونـی چمارب یبرمی بیاب آصری دیـگان . یارب حقنـی یشروچی عالملردن قیلمه .

❀ چیکمەغم گر خلق عالم ❀ اولصه لردشمان سکا ❀
❀ جملەدن ارحم هم اشفق ❀ دوست ایمش رحمن سکا ❀

معناسی بتن دنیا خلقلری سیگه دشمان بولصه لرده قورقمه آنگ اچن حقلقده بولودن ، الله تعالی سیگه بارصندانده وحیملیراك سفقتلیراك بولـردی . اوزم کوك کیمراك مرتبەلی آدملر اوقب بلکه کوکللرنده برنرسه حاصل بولب ، مسلمانلق محبتی اورناشماصمـی دیب یازدم برمسلمانـنـی کووب مسلمانلعینه شاطـلانب کیتمیچـی باشنده ، آیا عنده ، استنده بولعان نرسەلرینه قاراو بله کوکلنی صووطب یبرو اسـلام محبتی کرب یتمگاندن بولصه کیراك . مسلمانلعن انطـب آندان مندان عیب طابو ، جراحتکه جاراعه کیلب یا بشقان چبنلر خلقی بوله . چبنلرده تنده بربظلمان اورنعه کیلب جیلالار . تمام .

۲۳ ربیع ثانی ۱۳۲۱ سنه تاریخ میلادی ایله ل – ایبول ۱۹۰۳ یلده قزان ولایتنده .